

Qk. 183.

2

X 1976177

Ve
1061

In Nomine Jesu Christi!
Disputatio Juridica,
De
DONATIONE BONO-
RUM UTENSILIIUM SIVE GERA-
DÆ SAXONICÆ,

Quam,

Consensu Amplissimi Jctorum Ordinis in Academia Lipsiensi
Publicæ disquisitioni subjicit

BENEDICTUS CARPZOV J. U. D. Consiliarius
Electoralis Saxonicus & Facultatis Juridicæ
Ordinarius.

Respondente

GOTHOFREDO HERMAN Lipsi.

Ad diem IX. Julii.

In Auditorio Jctorum Petrino
horis consuetis.

LIPSIÆ

Typis Hæred. FRIDERICI LANCKISCH, Anno 1646.

VI.

J. D. V. P.

1788

DONATIONE BONO

RECEIPT

RECEIVED OF

GOTTFRIED

In witness whereof

Witness my hand and seal

IN NOMINE JESU CHRISTI.

Disputatio Juridica,

De

DONATIONE

GERADÆ.

THESIS I.

Magnam esse mulierum in jure favorem
nemo inficias ibit, qui peregrinus haud est in jurispru-
dentiâ hospes, quemq; non latet beneficium S^Cti Velle-
jani, & jus prælationis in concursu Creditorum, † quo-
rum illo mulieribus adversus intercessionem pro aliis succurritur,
l. 1. & 2. ac tot. tit. ff. & C. ad S^Ctum Vellejan. † Hoc autem dotes earum
conservantur, & jure præcedentiæ contra hypothecarios muniuntur,
l. assiduis. 12. C. qui potior. in pignor. l. un. §. 1. & seqq. C. de rei uxor. action.
† utrumq; ex causâ fragilitatis, *dict. l. 2. §. verba 2. l. si mulier. 22. C. eod.*
tit. quæ multa foemini tribuit specialia, Joseph. Mascard. *de probat.*
vol. 2. conclus. 1080. Joh. Zanger. *de except. part. 3. cap. 11. n. 3. & seqq.* &
singulari dotis respectu, *l. Reipublica. 2. ff. de jur. dot.* † neutrum ex solo
amore & honore, etsi nullo non reverentiæ voto à Legislatoribus
Imperatoriiis aliâs mulieres novimus dignatas, adeò ut Justinianus
Imp. Theodoram suam venerabilem, *§. ult. inst. de usurp.* & † reveren-
dissimam in *Novell. 8. cap. 1.* appellare haud dubitaverit; affectu mo-
deratori eo, † quo alii Uxores suas sanctissimas, dominasq; saluta-
vère, *l. uxorem. 41. in pr. ff. de legat. 3. l. Titia. 19. §. 5. ff. de ann. legat.* Chaf-
san. *in catal. glor. mund. part. 2. considerat. 31.* nec forsân malè, † si
suasu politicorum, Princeps utiliter sæpe audiat Conjugem virtuo-
sam ac prudentem, *Lips. in not. ad lib. 2. polit. 17.* participemq; consilii
sumat, *dict. Novell. 8.* † ut vix absq; injuriâ, Justinianum dixerit uxo-
rium *Ant. Fab. lib. 8. conject. 11.* nec imprudenter Rex Gallia an. 1369.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

A 2

Regi-

Reginam secum Parlamento interesse voluerit, Choppin. *de Do-*
man.gallic.lib.3.tit.5.n.5.

II.

10. Magis ꝑ favent iis jura Saxonica in obligationibus, quarū nexu eas ob imbecillitatem Judicii constrictas nolunt, si non consensus Curatoris accesserit, sine cujus autoritate mulieres, sive sint maritatae sive solutae, Virgines aut Viduae, non modo in judicio, ubi personam standi legitimam non habent, ꝑ sed & extra judicium quicquam agere, donare, vendere, aliove modo contrahere prohibentur, *Landrecht lib.1. art.44. & 46. ubi Gloss.n.2.lib.2.art.63. & Gloss.in art.30.n.4. lib.3. Const. Elect. Saxon. 15. part.2. & ibi Dan. Moller. usq; adeo, ut nec firma sit mulierum obligatio absq; consensu Curatoris, ꝑ quantumvis juramentum accesserit, Moller. dict. loc. n.19. & seqq. Joh. Zanger. dict. cap.11.n.201. Andr. Tiraqvell. de legib. connub. verb. En pouvoir de son mary. Gloss.4.n.26. Matth. Berlich. part.2. conclus.17.n.105. quippe ꝑ quod autoritas Curatoris sit de forma contractus muliebris substantiali, Andr. Rauchbar. part.1. quest.32.n.43. quā omisā, quicquid actum est pro nullo habetur, Moller. dict. loc. n.28. Matt. Coler. part.1. decis.67.n.21. at quomodo confirmabitur juramento, quod nullū est? l. non dubiū 5. C. de legib. l. ult. C. de non numer. pecun. ꝑ nihil enim id addit actui super quo interponitur, nec obligationem auget vele xten dit, Udalr. Zas. ad l. 5. n.23. ff. de condiēt. caus. dat. caus. non secut. Octav. Cacheran. decis.92.n.6. Paris. consil.12.n.76. Mart. de jurisd. part.4. cent.1. cas.16.n.10. Tiraqvell. in l. si unquam. in prafat. n.165. C. de revoc. donat. ꝑ Licet ipsamet mulieres ex juramento hoc obligentur, idq; sine Religionis contemptu violare nequeant, Oldrad. consil.238.n.2. per hoc Deo obstrictae, *Esa. 45. v.25. in fin. cui votum est reddendum, Psalm. 75. vers.12. Num.30. vers.3. cap. etsi Christus. extr. de jurejur. Natta consil. 506.n.14. Paris. vol.1. consil.107.n.9. Zas. in l. stipulationes non dividuntur. n.40. ff. de verb. obligat.**

III.

16. Plenissimo autem favore ꝑ mulieribus de jure Saxonico in successi-
onibus est prospectum, quo gaudent dotalitium seu Usumfructum
17. duplicatum ejus, quod nomine dotis illatum est, ꝑ pro singulis cen-
tenis decem aureorum pensione annuatim computatā agnoscer-
tes, *Const. Elect. 42. part.2. Hartm. Pistor. part.1. quest.4. in pr. & num.1.*

Henr.

Henr. Bocer, *de donat. cap. 11. n. 2.* Jacob. Thoming, *decis. 29. n. 8.* Andr. Rauchb, *part. 1. quæst. 47. n. 21.* Matth. Coler, *part. 1. decis. 60. n. 11.* Schurff, *cent. 3. consil. 51.* Jacob. Schult, *in addit. ad Modest. Pistor. part. 3. quæst. 122. n. 132.* † Sponsalitiâ largitatem seu Morgengabam, quæ in omnis generis pecudibus fœmellis consistit, capientes, Landrecht *lib. 1. art. 24. in pr.* Matth. Coler, *dict. decis. 60. n. 58.* Jacob. Schult, *in addit. ad Georg. Rotschitz de dotal. art. 17. n. 1.* † Cibaria domestica, seu partem dimidiam de omnibus cibariis, aliisq; rebus ad comestibilia pertinentibus apprehendentes, Landrecht *dict. lib. 1. art. 22. Const. Elect. 33. & 34. part. 3.* Joach. à Beust, *de connub. part. 2. cap. 71. vers. tertio debentur etiam Uxori, &c.* Georg Rotschitz *de dotalit. art. 18. n. 1.* Matth. Coler, *dict. decis. 60. n. 68. &* † Geradam petentes *dict. lib. 1. Landrecht/art. 24.* Harm. Pistor, *part. 1. quæst. 31.* Beust, *dict. cap. 71.* Rotschitz *de dotal. art. 12.* Joh. Schneidwin, *ad tit. inst. de heredit. quæ ab intest. defer. Rubr. de success. inter Vir. & Uxor. n. 40.*

18

19

20

IV.

Quatuor sunt hæc jura muliebria, † Viduis ex bonis defunctorum maritorum, favore singulari attributa, quibus sufficienter iis consultum, sive cum Maritis de hisce convenerint expressè sive non, *dict. art. 22. & 24. lib. 1. Landrecht. Const. Elect. 37. part. 3.* Matth. Coler, *dict. decis. 60. n. 2.* Georg. Rotschitz *de dotal. art. 8. & seqq.* Petr. Heig, *part. 2. qu. 27. n. 1.* Sed longè pingvius † cæteris ultimū, nempe jus Geradæ. Tria enim priora ad successionem in bonis maritorum sunt restricta, *dict. Const. Elect. 33.* quin & Viduis solis, nec tamen omnibus, sed duntaxat Nobilibus competentia, nulla siquidem successio in dotalitio, sponsalitiâ largitate & comestibilibus inter plebejos & ignobiles obtinet, *dict. Const. Elect. 37. part. 3.* At, jus Geradæ † multò latius se extendit, sive enim sit Virgo, vel mulier conjugata, sive Vidua, quæ succedit, vel aliis obitu suo viam successionis aperit, ac sive nobilis, sive ignobilis, indifferenter Gerada proximæ cognatæ, *der nechsten Nifftel* defertur, Landrecht *lib. 1. art. 20. & lib. 3. art. 38.* Ita namq; duplex perhibetur Gerada, † Uxorū scilicet, vel potius Viduarum & Cognatarum, *Gloss. in dict. art. 38. & Gloss. in art. 24. lit. d. lib. 1. Landrecht.* Illa Viduis ex bonis & facultatibus defunctorum maritorum debetur: Hæc verò, vulgò die *Nifftel Gerade* (licet ex consuetudine & statuto quorundam locorum vocula hæc variet)

21

22

23

24

A 3

† ab

25. † ab Uxore ante maritum decedente, vel etiam à Viduâ aut Virgine ad proximum Cognatam transfertur. *Gloss. dict. art. 38. art. 27. lib. 1. Sandercht. Hartm. Pistor. part. 1. quest. 32. n. 1. Matth. Coler. de process. execut. part. 1. cap. 3. n. 256.*

V.

26. Nimirum † non minima pars est Gerada bonorum ac facultatum, quas tenent ac possident mulieres, quæ licet non jure hereditario, vel titulo successione hereditariæ, sed beneficio Legis & ex speciali juris Saxonici provisione ac privilegio defertur, Dan. Moller. *lib. 1. Semestr. 11. n. 1. & seq. Hartm. Pistor. part. 1. q. 31. n. 4. Joach. à Beust. de jur. connub. part. 2. cap. 71. vers. præterea etiam. Modest. Pistor. part. 1. quest. 14. ubi Jacob. Schult. in addit. n. 9. Matth. Coler. part. 1. decis. 12. n. 58* † tantum tamen abest, administrandi potestatem iis ademptam esse, ut etiam pro lubitu de Geradâ disponere queant; Ex quo enim hæc est de numero eorum, quæ sunt in commercio, nullâ profus ratione ambigendum, quin & licitè alienari, & in alios transferri possit, Matt. Wesemb. *in parat. ff. de suppell. legat. Andr. Goldbeck. de jur. gerad. cap. 7. membr. 1. n. 1.* † idq; non modo pervenditionem ac permutationem, Dan. Moller. *ad Const. Elect. 13. part. 2. n. 13. & lib. 2. Semestr. cap. 6. in pr. Goldbeck. dict. membr. 1. n. 3. & 4.* † sed & per donationem. *Addit. latin. ad art. 27. Sandercht lib. 4. Gloss. Weichbildt/ art. 23. colum. pen. Const. Elect. 14. part. 2.* ubi Moller. Hartm. Pistor. *dict. quest. 31. n. 12. Jacob. Thoming. decis. 6. n. 6. Joh. Schneidwin. ad tit. instit. de donat. n. 18.* † vel oppignorationem, *dict. lib. 1. Sandercht art. 24. & ibi Gloss. lit. O. Gloss. Weichbild citat. loc. col. 12.* quæ & ipsa non malè vocatur alienatio, *l. ult. C. de reb. alien. non alien. Fabian. de Monte in tract. de emt. quest. 22. n. 10. Rebuff. in l. alienationis ff. de Verb. signif. aliumvè titulum alienationis, † quò & referendam existimamus præscriptionem, dict. l. alienationis 28. ff. de V. S. nam & Geradam præscribi, expeditum est, Sandercht *lib. 2. art. 24. & 28. ibiq; Gloss. Weichbild art. 21. Christoph. Zobel. de different. jur. civil. & Saxon. lib. 1. diff. 11. Moller. dict. cap. 6. n. 5.* Nunquam non † hinc de Geradâ justè vel injustè alienatâ multum disceptari videmus, adeò, ut lites hæc omnium ferè aures vellicent, & in judiciis superioribus* pariter ac inferiorum judicium subselliis frequentius ventilentur, tractentur ac decidantur; quòd certè experiuntur, qui functiones*

nes iutinent iudiciarias, & in Dicasteriis de jure respondent; † in
quo nomen Geradae haud fortitur suum effectum, si ab æqualitate,
quam ratione feudi, rerumq; expeditoriarum inter liberos faciat,
eam nuncupatam, credamus Andr. Goldb. *de jur. Gerad. c. 1. n. 2. ex*
Gloss. germ. dict. art. 24. lib. 1. Landrecht. id colligenti, quin potiùs verè,
quantumvis lepidè dixerit, quisquis dixerit, die Gerade macht viel
Ungerades. † Imprimis verò donatio Geradae frequentes gignit li-
tes vel ex omissis solennibus, vel potiùs dolore præsumto proximæ
Cognatæ, quæ spe successionis in Geradâ se frustratam animadver-
tit. De donatione itaq; geradae, († cui de Jure Saxonico haut pau-
ca insunt singularia à jure Civili discrepantia, attestante Goldbeck.
de jur. gerad. cap. 7. membr. 2. n. 1.) in præsentiarum acturi, quo justò
procedamus ordine, nec equum per caudam frenemus, ut loquitur
Lancellot. *in l. nemo ff. de Legat. 1.* † dicemus (1.) Quid & quotuplex
sit donatio geradae. (2.) Quænam personæ, & quibus geradam dona-
re queant. (3.) Quis modus donationis geradae judicialis. (4.) Dona-
tionis extrajudicialis quæ requisita. (5.) Solennia donationis antido-
ralis quænam? (6.) Et quis donationis hujus effectus? Capitibus hisce
sex totam donationis geradae materiam Deo adjuvante explanantes.

CAP. I.

Quid & quotuplex sit Donatio Geradae.

VI.

Gerada, (dicta † quasi Gerethe *Gloss in pr. art. 23. Weichbild/Joach.*
à Beust. *de jur. connub. part. 2. cap. 71. in pr.* germanico idiomate, quo
& aliæ in foro Saxonico leguntur voculæ literis Latinis expressæ, ut
Morgengaba, Guaranda, Werigeldus, &c.) seu bona utensilia, quæ-
nam sint, † quæq; res ad geradam spectent; referre jam supersede-
mus, nec nostri id est instituti, præsertim cum jamdudum alii hunc
in se susceperint laborem, eumq; præ reliquis accuratiùs expedive-
rint Hartm. Pist. *part. 1. qv. 32.* & Andr. Goldbeck *de jur. gerad. c. 4.*
proferentes Lipsiensium, Wittebergensium aliorumq; responsa, in
quibus res geradicæ speciatim recensentur; quos adeat, qui harum
catalogum legere appetit. Nec † unquam regulâ certâ res geradi-
cas describere licet, postquam plerisq; in civitatibus provinciarum
Saxonicarum, statuta pariter & observantia haud parum bona u-
tensi-

33.

34.

35.

36.

1.

2.

3.

- tenfilia variaverint, quâ, uti in reliquis juris Saxonici articulis, ita &
4. hic præcisè standum, † quippe cujus autoritas ex solo usu & observantia dependet, usque aded, ut Phoenix Jctorum Saxonorum Hartmannus Pistoris scriptum reliquerit, errare eos, qui juris Saxonici cognitionem magis ex libris, quam usu & observantiâ sibi parere student, *part. 1. quest. 16. n. 11. & part. 2. quest. 25. n. 35. & quest. 26. n. 18.*
  5. Quin † & res per se & sui naturâ geradica, talis haut est, si non reperiatur in possessione Mulieris, quæ potissima & propinqua geradæ causa habetur, *Weichbild dict. art. 23. Gloss. Latin. art. 38. lit. e. lib. 3. Landrecht, Matth. Coler. de process. execut. part. 1. cap. 3. n. 256.* † ex possessione siquidem præsumitur dominium, *l. sicut 8. § & si. ff. si servit. vindicet. Dd. in l. 2 C. de probat. l. ult. C. de rei vindicat.* † Quare si controversia oriatur super re aliquâ, quam Uxor vel hujus Cognata ceu ad geradam, maritus autem, ejusvè heredes tanquam ad bona hereditaria pertinentem, sibi vindicare velint, veram tribuit decisionem possessio, de qua si Cognata doceat, res erit geradica; si verò in mariti possessione fuerit reperta, ut hereditaria assignabitur marito vel ejus heredi, *Gloss. dict. art. 23. Weichbild. Matth. Coler. part. 1. decis. 60. n. 45. Andr. Goldbeck de gerad. cap. 3. n. 15.* † in tantum, ut licet maritus res ad geradam pertinentes, vel ipsemet comparaverit, vel à priore conjugè jure statutorio lucratus fuerit, Viduæ tamen superstiti, vel defunctâ eâ ante maritum, Cognatæ debeantur, si in possessione mulieris fuerint inventæ, non modo ex causâ possessionis, † quæ sufficientem decidendi rationem præbet, ut verè hinc dicatur melior conditio possidentis, *cap. 6. extra de præscript. Alphons. de Azevedo in Const. Hispan. Reg. lib. 4. tit. 15. l. 3. n. 2. Arifmin. Tepat. in compend. decis. tit. 558. cap. 18. vers. possessionis causâ.* Sed etiam † quod maritus res ejusmodi possessioni ac custodiæ uxoris committens donare censeatur, quòd benè facere potest, *arg. l. sicut certo 5. § interdum. 10. ff. commodat.* Hartm. Pistor. *dict. quest. 31. n. 11. & 37.* Sicuti † econtra catenæ, armillæ resque similes ad ornatum muliebrem vel usum rei familiaris communem pertinentes, non Viduæ vel ejus heredibus cedunt, si maritus eas Uxori quandoq; commodaverit saltem, mox verò ad se receperit, nec custodiæ illius reliquerit.

VII.

12. Manifestum hinc est, † in dijudicandis bonis utensilibus, duo
sem.

Semper attendi, scilicet, num in mulieris possessione reperta fuerint:
& ex loci cujusq; consuetudine vel statuto inter res geradicas refe-
rantur, Hartm. Pistor, *dict. qvæst. 32. n. 6.* Andr. Goldbeck *de jur. gerad.*
cap. 3. n. 13. Matth. Coler, *de process. execut. part. 1. cap. 3. n. 256.* † Nomi-
natum verò, quæ de jure communi Saxonico tales sunt, recensentur
in art. 23. Weichbild/ & art. 24. lib. 1. Landrecht. vel saltem bona aliquâ
consequentia justâq; ratione iis adjunguntur, *dict. art. 24. vers.* Was
über diese. Goldbeck *dict. cap. 4. n. 71.* † Ubiq; autem locorum orna-
tus muliebris res geradicas suppeditat, qui si modicus non est, sup-
primendum potius videtur jus geradæ, quàm permittendum ac di-
latandum. Sanè deplorandus est in margaritis, gemmis, & aliis lapil-
lis preciosis nimius hominum nostrorum luxus, qui vix alio, quàm
jure ac titulo geradæ licito sustinetur, † at non sine injuria & damno
Reipublicæ, dum in emendis ejusmodi mercibus, aurum & pecu-
nia ad exteras defertur gentes, de quo olim Tyberium in Senatu
conquestum fuisse, inquit Tacitus *lib. 3. annal.* hisce formalibus:
Lapidum causâ, pecuniæ nostræ ad exteras aut hostiles gentes trans-
feruntur; ubi Lapidum nomine Lipsius gemmas & uniones intelli-
git, *in not. ad dict. loc.* † atq; ita margaritis & unionibus, sive ut Ale-
manni vocant, mit *Steinichen und Beinichen*/debita conflant sub-
diti, e contra negotiatores ditescunt, & immensas opes acquirunt,
Ventur. de Valent. *in parthen. litig. lib. 2. c. 11. n. 15.* Herm. Lather. *de*
censu lib. 3. cap. 10. n. 9. & 13. † Amentia nempe hæc est mulierum, ex
quâ in maritos calamitas redundat, quorum marsupium in compa-
rando ejusmodi fastu uxorum desideria nunquam satiare potest,
ut verè liceat exclamare: *Pompa & fastus mulierum in humeros*
maritorum recidunt, & quæ ab illis in luxum profunduntur, damna
sunt & calamitates ipsorum. † veluti aliquando de aulicorum pom-
pâ, & calamitate subditis hinc accedente, in commotione Parisianâ
veteramentarius sutor dicitur exclamâsse, teste Gaguino *lib. 9. rer. gal-*
lic. Johan. à Chokier, *lib. 2. politic. aphorif. cap. 10. pag. 93. n. 13.* † Cave-
ant ergò mariti, ne hanc querelam nimiam sibi attrahant licentiâ, nec
uxores dominari patiantur, quod proprium est eorum, qui verbera
uxorum timent & excipiunt, quos propterea maritellos vocat Bald.
in l. curatorem. C. de interdict. matrim. inter pupill. & tutor. qui po-
tius intra limites quovis modo eas continere studeant, † ne modestiæ

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

B

fines

21. fines ac modum in conquirendis bonis utensilibus excedant, & facultates consumant, licet artificii † id levis non sit, juxta illud germanicum: Weiber regieren ist eine schwere Kunst/Adam Keller *de offic. jurid. polit. cap. 18. pag. 504.* Facient enim hoc ipso Mariti, quod sui est officii, & jus geradæ ab omni abusu ac invidiâ vindicabunt.

IIX.

22. Cognitâ geradâ ejusq; naturâ & qualitate, dispiciendum quoq; † quid sit donatio? Hoc equidem ipsâ notante voculâ, nemini non potest esse clarum & manifestum, nisi qui à datione doni eam nuncupatam, negare auset. Juridicum autem si petas intellectum, in
23. bivio res est constituta: Sunt enim qui donationem † contractum esse contendunt, *per l. contractus. 17. C. de fide instrum. l. si donationis. 7. C. de his, quæ vi metusvè causâ. l. donationes. 26. C. de donat. inter Vir. & Uxor. Jul. Clar. lib. 4. sentent. § donatio. quæst. 1. n. 2. Anton. Gomez. tom. 2. variar. resolut. cap. 4. in pr. Mantica de tacit. & ambig. convent. tit. 3. Althuf. diceolog. cap. 82. n. 2.* Rursus alij † per modum acquirendi domini eam definiunt, ex methodo Justiniancâ *in § ult. inst. de usu & habit. junct. tit. de usucap. & tit. de donat. pr. & § ult. inst. eod. tit. Joh. Harppr. in pr. dict. tit. n. 2. & seqq. Henr. Bocer. de donat. cap. 1. n. 9.*
24. sed neutrum placet: Non illud, † quia donatio nec proprium nomen, nec negotium seu *συμβάλλαγμα* habet, sed solo perficitur consensu *l. si quis argent. 35. § sed si quidem 5. C. de donat.* cui vocula donationis haut conveniens est: quorum alterutrum tamen contractus
25. substantiam intrat, † qui rectè definitur conventio seu pactum, habens *συμβάλλαγμα*, Anton. Fab. *in Ration. ad l. juris gentium. 7. §. 1. ff. de pact. vel eo deficiente, nomen proprium ac legitimum, Cujac. in parat. ad tit. C. de pact.* Neq; hoc: † quia donatio, quâ talis, dominium non transfert, sed saltem actionem parit, *dict. l. si quis. 35. §. si. 5. C. de donat.* Rectiùs dixerimus † donationem esse pactum legitimum, quippè quod lege aliquâ confirmatur, *l. legitima 6. ff. de pact.* Först. *de pact. cap. 9. n. 26.* Pactum verò seu conventionem donationis lege Justiniancâ confirmatam ecquis inficias ibit? *dict. l. si quis argentum. 35. §. 5. & §. alia autem, inst. de donat. Henr. Bocer. dict. c. 1. n. 5.*

IX.

29. Quibus ita positis † difficile nequaquam esset definire donationem Geradæ, nisi ratio juris Saxonici specialis obstaret. Præcisè siquidem

quidem hoc requirit traditionem, sine quâ donatio nunquam subsi-
 stit *Const. Elect. 13. & 14. part. 2.* † Cum autem ex traditione domini-
 um acquiratur, non obligatio, §. *per traditionem. inst. de rer. divis. l.*
qua ratione 9. §. hæc quoque res. 3. & §. seqq. l. traditio. 20. & l. nunquam
31. ff. de acquir. rer. domin. tutò definire haut licet donationem gera-
 dæ † per pactum legitimum, contractum, vel conventionem
 quæ dominium non transfert, sed saltem obligationem parit,
l. Labeo 19. ff. de Verb. signif. l. 1. §. 1. ff. de obligat. & action. §. sequens
divisio. inst. de obligat. Quid ergo? † Non facile Jcti Logicorum
 Regulis exactis sese obstringunt, Cælius Calcagninus *disquis. in of-*
fic. Cicer. quia norunt, definitionem in jure esse periculosissimam *l.*
omnis rer. ff. de Reg. jur. † quam legem, si quis cum Alciato *6. paradox.*
cap. pen. & Alardo Amsterodamo in not. ad cap. 7. lib. 2. Rudolph. A-
gricol. de invent. de Logicâ definitione interpretatus fuerit, habebit
 pro se vocis significationem propriam, à quâ non facile recedendum
l. 69. in pr. ff. de legat. 3. Haud tamen veremur definire donationem
 geradæ, † quod sit Actus juris Saxonici inter vivos legitimus ac so-
 lennis, quo gerada in aliam transfertur personam. Ponimus generis
 loco, Actum, † quia verbum hoc generale est, lateq; patet, & omnia,
 quæ quovis modo aguntur comprehendit, *l. obligationum 3. §. 1. in fin.*
ff. de obligat. & action. l. Labeo. 19. ff. de Verb. signif. l. heredes palam. 21.
in fin. si. qui testam. fac. poss. l. stipulatio ista. 38. §. in stipulationibus. 18. &
l. eum, qui 41. in pr. ff. de Verb. obligat. l. non omnis 19. in pr. ff. de negot.
gest. l. ult. in pr. ff. commun. prædior. l. actus. 77. ff. de reg. jur. Quantumvis
 ergo Geradæ donatio non est pactum seu conventio, neq; contra-
 ctus, quin tamen † sit actus, & quidem ad transferendam & acqui-
 rendam geradam directus, ut notant verba definitionis finalia, am-
 bigendum planè non est. Reliqua formam inferunt specificam hu-
 jus donationis. † Ex quo enim de jure civili incognita prorsus est
 Gerada, Andr. Goldbeck *de jur. gerad. cap. 3. n. 6. & 7.* & per consequens
 etiam hujus donatio, non immeritò jus Saxonicum intrat definitio-
 nem, † quippè, quod certas huic actui præscripsit solennitates, ac le-
 ges, quibus actus donationis ab aliis juris communis actibus speci-
 ficè discernitur: † Qualem cunq; igitur vel obligationis, vel acquisi-
 tionis actum ex jure civili proferas, peculiari semper & distinctâ do-
 natio geradæ, suâ constabit formâ.

40. Non simpliciter tamen per actū definire lubet donationem geradā
 † sed certā quādā lege restringimus eā ad negotia & actus inter vivos,
 quò excludamus donationē mortis causā, per quam non transfertur
 gerada in præjudiciū proximæ Cognatæ, sicuti nec per aliam ultimā
 41. voluntatem, *Const. Elect. 14. part. 2. Gloss. Weichbild art. 23. Gloss. Ze-*
henrecht c. 57. Christoph. Zobel, part. 2. differ. 9. Andr. Rauchbar, lib. 1.
quest. 32. Jacob. Thoming, decis. 6. n. 6. Dan. Moller, lib. 1. Semestr. c. 11.
Et lib. 5. differ. 23. Andr. Goldb. cap. 7. membr. 2. n. 47. Johan. Schneidw.
 42. *ad tit. inst. de donat. sub rubr. de donat. mort. caus. n. 17.* Idq; expeditum
 verè est, † licet de ratione multū sint anxii Dd. ut videre est apud
 Dan. Moller, *dict. lib. 1. semestr. 11. & Goldb. dict. membr. 2. n. 57. usq; ad*
fin. qui posterior in examinandis & refellendis aliorum opinionibus
 admodū est prolixus, ut necessum non habeamus ulteriori nos
 dare indagationi, constrictim tamen & extremis quasi digitis rem
 43. tangentes † dicimus, favore proximæ Cognatæ prohibitum esse ge-
 radam per ultimam voluntatem in aliam transferre personam, ne
 quod legi speciali & jure cognationis ei defertur, jure hereditario
 rursus adimatur, ac proinde fiat hereditarium, quod tale sui naturā
 haut est, *Modest. Pistor. part. 1. quest. 14. ubi Jacob. Schult. in addit. n. 9.*
Matt. Coler, part. 1. decis. 12. n. 58. Goldbeck dict. membr. 2. n. 85. Et seqq.
 44. † veluti hanc rationem innuunt verba *dict. const. 14. durch Testament*
oder andern letzten Willen kan die Gerade der Nufftel zu Nachtheit
 45. *nicht verändert werden.* Nec est, † quod per donationem inter vi-
 vos Cognatæ æquè præjudicari dixeris? quia hoc rariùs forsan acci-
 dit, adeoq; in considerationem non venit, *l. nam ad ea. ff. de legib.* Nec
 enim mulieres, utpote naturā suā ad rem attentiores, tam facilè in-
 46. ter vivos donant, quàm mortis causā, † quo casu translatio ad mor-
 tis momentum, ubi ipsarum cessat dominium, differtur, *l. si ego in fin.*
ff. ad S. Ctum Vellejan. Et l. si à sponsa. §. quod si sponsa. C. de donat. ante
nupt. Jacob. Thoming, *dict. decis. 6. n. 9.* tantumq; abest, donationem
 47. inter vivos in muliere præsumi, † ut potiùs monstro sit simile, quod
 mulier donet, prout colligit ex *Gloss. in l. Nefennius. §. ex contrario. ff.*
de negot. gest. Joseph. Mascard, *de probat. vol. 2. conclus. 1080. n. 30.* Andr.
 Tiraqvell, *de legib. connub. l. 9. n. 43.* Bertrand, *lib. 1. consil. 41. in dub. 1.*
 48. Stante hâc ratione, expeditum est, † subsistere donationem mortis
 cau-

causâ, & ultimam voluntatem de bonis utensilibus, si proxima Cognata in eam consenserit, Goldb. *dict. membr. 2. n. 67. & seqq.* † quia volenti non fit injuria, *l. cum donationis. C. de transact. l. quod quis ff. de reg. jur. licitumq; est unicuiq; favori pro se introducto renunciare, l. si quis in conscribendo C. de pact. l. si iudex ff. de minor.* Et clarius hoc exprimitur † verbis *Gloss. Lehensrecht cap. 57. Ihr sollet auch wissen / daß kein Weib ihre Gerade vergeben mag / ohne der nechsten Gespittne Willen /* quæ ex consuetudine fori Saxonici, sunt restringenda ad alienationem per ultimam voluntatem, teste Moller. *ad dict. Const. Elect. 14. in pr. Goldbeck. dict. membr. 2. n. 68.* ex quibus † argumento à contrario sensu, quod in jure habetur fortissimum, *l. 1. ff. de offic. ejus cui mandat. est jurisdict. assertio nostra satis evincitur.*

XI.

Cæteroquin, si proxima Cognata donationi mortis causa, vel dispositioni testamentariæ de bonis utensilibus non consenserit, † ea indifferenter corruct, nec ullo juvari poterit prætextu, propter generalitatem prohibitionis *in dict. Const. Elect. 14. part. 2* quæ & generaliter accipi debet, *l. 1. §. generaliter. ff. de legat. præstand.* Parum itaq; efficiet donatarius se fundans † in donatione, vel testamento pestis tempore condito, ut maxime aliàs in hoc multa de solennibus juris censeantur remissa *l. casus. §. C. de testam. Const. Elect. 4. part. 3.* Virgil. Pingitz. *quest. 20. n. 40. & seqq.* Andr. Gail. *lib. 2. observat. 118. n. 17.* Quin nec † per donationem omnium bonorum mortis causâ factam gerada validè alienatur, *Apostil. ad Gloss. Weichbild art. 23. in pr. † nec favore piæ causæ donatio ejusmodi bonorum utensilium subsistit, Matth. Wesemb. in parat. ff. de mortis caus. donat. n. 5. Goldbeck. dict. membr. 2. n. 54.* † Si quidè prohibita donatione in genere, censetur etiam prohibita donatio ad piam causam, Andr. Tiraqvell. *de privileg. piæ caus. privileg. 130.* Ac licet donatrix alibi extra provincias Saxonicas omnia sua mobilia alicui in casum mortis donaverit, † non eò magis tamen donatarium res geradicas petentem audiendum fore dixerimus, si donatrix in provinciam aliquam Saxoniam, ubi gerada viget, se contulerit, & domicilium acquisiverit, ibiq; è vivis discesserit, Goldb. *dict. membr. 2. n. 58. & seqq.* Immutato namq; † domicilio, non nisi ex juribus & consuetudine novi domicilii, quævis ultima dispositio vires suas consequitur, irritâ factâ priori dispositione

- tione ex quafi subsecutâ quadâ capitis diminutione, §. *alio autē modo*
 & §. *seq. inst. quib. mod. testam. infirm. l. si quis. §. irritum. ff. de injust. rupt.*
 & *irrit. perinde, ut & bona mobilia ex novo defunctę donatricis do-*
 59. *micio immutata censentur, † quia affixa sunt ossibus ac personę e-*
jus in loco, ubi domicilium fovet, Bald. in l. mercatores. n. 1. C. de com-
merc. & mercat. Matt. Coler. de process. execut. part. 1. c. 3. n. 230. Jacob.
Schult. part. 1. qu. 39. n. 12. Oldra. consil. 83. n. 3. Bertrand. consil. 121. n. 3.
 60. *vol. 3. † ita, ut non magis à personâ ejus separari queant, quam anima*
à corpore vivo, Coler. dict. cap. 3. n. 240. vers. adeò ut mobilia, & c. Chaf-
san. in consuet. Burgund. verb. des confiscations, Rubr. 2. §. 1. Gloss. 7.
 61. *† Quid verò, si mulier in pactis dotalibus de geradâ disponere eamq;*
in maritum conferre velit? Fas hoc ipsi esse, pactaq; dotalia subsiste-
 62. *re, † asserit Goldbeck de jur. gerad. cap. 7. membr. 1. num. 13. & seqq. ex*
hoc unico fundamento, quod pacta dotalitia de consuetudine to-
tius ferè germaniæ, præsertim verò inter conjuges sint servanda, in
 63. *eamq; † sententiam in casu, quo in pactis dotalibus inter Maritum*
& Uxorem convenerat, ut Uxor post mortem Mariti caperet gera-
dam secundùm jura Francorum, à Scabinis Lipsiensibus Anno 1601.
 64. *pronunciatum, refert. Sed valdè periculosa est hæc assertio, † quam*
ratio illa generalis parum juvat. Ut maximè enim Conjuges ex pa-
ctis dotalibus obligari concesserimus, quod sanè ita est, Const. Elect.
44. part. 2. Hier. Schurff. cent. 2. consil. 17. Matth. Coler. part. 1. decis. 61.
 65. *n. 18. nequaquam tamen ad res geradicas quicquam inferre inde li-*
cet, quippe quæ † sub dispositione generali haut comprehendun-
tur, ceu specialiter privilegiatæ, arg. l. decurionibus. 3. ubi Bartol. C. de
silentiar. Theod. Reincking. de regim. secul. & eccles. l. 1. class. 4. c. 5. n. 15.
 66. *nec qualitas geradæ admittit, ut in pactis dotalibus de ea dispona-*
tur. Quod certè minus dubium habet in iis, † quæ sunt concepta
de successione hæreditatis in vim ultimæ voluntatis, per quam gera-
da transferri nequit, supra tb. 10. sed etsi subsistant pacta dotalia in
 67. *vim contractus, non magis tamen valebunt quoad dispositionem*
geradæ, † quia non aliter hæc donari potest, quam per realem ac so-
lennem traditionem, Const. Elect. 13. & 14. part. 2. ita, ut statim trans-
feratur dominium. §. per traditionem. inst. de rer. divis. At pacta dota-
lia translationem dominii suspendunt, suumq; effectum post mor-
tem demum sortiuntur, Andr. Gail, lib. 2. observat. 126. n. 6. Ernest.
 Coth-

Cothman, vol. 2. consil. 78. n. 176. † Ex sententiâ porro Scabinorum
Lipsiensium à Goldbeccio allegata, dispositio de geradâ in pactis do-
talibus facta, non evincitur, postquam in propositâ facti specie, non
Uxor sed Maritus fecerat promissionem de rebus mobilibus, quas
demum post mortem suam Vidua, nomine geradæ, capere deberet;
Eô itaq; tempore, quo confecta fuerunt pacta dotalia, nondum ex-
titerunt res geradicæ, quarum † capax haut fuit maritus Landrecht.
lib. 1. art. 27. & lib. 3. art. 15. Coler, part. 1. decis. 43. n. 7. tantùm abest, ut in
pactis dotalibus de iis disposuisse censeretur.

68.

69.

XII.

Per nullum ideoq; pactum, in casum mortis directum, vel testa-
mentum gerada transferri potest. At † num saltem in testamento
per donationem inter vivos? Ita sanè distingvit Andr. Goldbeck, ut
aliud sit alienare per testamentum, & aliud, in testamento alienare
per actum aliquem inter vivos, *de jur. gerad. cap. 7. membr. 4. num. 74.*
Idq; probare annitur ex eo, † quod contractus etiam in testamento
celebrari possint, *dict. membr. 4. n. 26. l. 1. §. 3. l. assignare. 7 ff. de assign.*
libert. l. 26. ff. de pignor. act. † quam sententiam dicit communem Jul.
Clar. *lib. 3. sentent. §. testamentum quæst. 75.* Salycet, *in l. cum antiquitas*
28. C. de testam. Reufner, *de testam. part. 3. cap. 28. n. 7.* Gilken, *in dict. l.*
cum antiquitas. Dan, Moller, *lib. 5. differ. 5.* Sed concesserimus eam, vel
de solâ testamenti scriptura, vel actu testamento post ejus perfectio-
nem annexo. † In ipsa autem testamenti factione, quæ uno con-
textu agi & perfici debet, *l. hac consultissima 21. C. de testam.* tantùm
abest, contractum vel donationem inter vivos celebratam, salvo te-
stamento subsistere, ut verbis potius expressis, actum alienum testa-
mento intermiscere, prohibitum sit, *l. heredes palam 21. §. uno contex-*
tu ult. ff. qui testam. fac. poss. l. cum antiquitas 28. C. de testament. † quam
prohibitionē repetitâ legimus *in Recept. Imperii Colonienf. de an. 1512.*
tit. von Testamentē. §. Nun die Form eines Testaments vers. Als den
desselben Tages. Andr. Fachin, *lib. 5. controvers. jur. 32. vers. ego verò*
priorem. Joh. Harppr, *ad §. 3. & 4. n. 6. & seqq. inst. de testam. ordinand.*
Helfrie-Ulricus Hunn, *lib. 2. var. resolut. jur. civil. tract. 5. quæst. 4. Stuck.*
part. 1. exercit. Justin. decad. 6. assert. 3. lit. e. Et si omninò communi sen-
tentia quid indulgendum, vix quicquam roboris accedere potest
testamento, in quo donatio geradæ est peracta; † Restringunt siqui-
dem

70.

71.

72.

73.

74.

75.

dem vulgò prohibitionem actuum alienorum in testamento ad eos actus, qui penitus sunt extranei à testamento, Dion. Gothofr. *ad di. l. palam 21. §. ult. lit. q.* Jul. Clar. *di. quest. 75.* qualis profectò est donatio geradæ, quæ per realem perficitur traditionem, & peculiare requirit solennitates, absq; dubio profus alienas à testamenti factio- ne: Fieri ergò haut potest, ut eã non impediant, prout est in aprico.

XIII.

76. Cæterum non uno eodemq; modo perficitur donatio geradæ, sed † diversimodè, vel in iudicio; vel extra iudicium; quandoq; etiam remuneratoriè & per reciprocationem. Quæ diversitas triplicem nobis suppeditat speciem donationis geradæ, ita, ut alia sit iudicialis: alia extrajudicialis: & alia antidoralis seu remuneratoria. † Primo enim regulariter, & ut plurimum gerada in iudicio, vel coram personis, iudicii nomine ad hoc destinatis solet donari, certis adhibitis solennitatibus, *Const. Elect. 14. part. 2.* quæ species donationis auctoritate judiciali firmatur, nec parũ inde roboris accipit, † ea namq; actibus robur dat perfectissimum, omnemq; læsionis ac fraudis præsumptionem excludit, *cap. in præsentia 6. extr. de renunciat. cap. sicut nobis 16. §. ult. extr. de sentent. & re iudicat. l. 1. C. de præd. & aliis reb. minor. l. pacta novissima 12. C. de pact. † fideiq; meretur plenissimam, cap. bona memoria 23. in med. extr. de elect. cap. cum Johannes Eremita. 10. extr. de fide instrum. l. in exercendis. 15. C. eod. tit. l. 31. C. de novat. Matt. Wesemb. in parat. ff. de probat. n. 14. Felin. in cap. quoniam contra 11. extr. de probat. n. 12. Joach. à Beust ad l. admonendi 31. n. 682. ff. de iurejur. † Deinde extra iudicium donatur gerada, si vel copia iudicis haberi nequeat, vel donatrix aliã ex causã iudicem hoc nomine compellare nolit, quæ donatio licet extrajudicialis sit, suas tamen habet solennitates certas, quin & in præsentia duorum vel trium testium, vel etiam Notarii & testium fiat necesse est, *di. Const. Elector. 14. §.**
- 77.
- 78.
- 79.
- 80.
81. So aber eine ihre Gerade aufferhalb Gerichts. † Et tandem non semper ex liberalitate, sed quandoq; etiam remuneratoriè & per reciprocationem, seu antidoralem donationem gerada transfertur, quæ potissimum obtinet, si Uxor bona utensilia in Maritum cupiat translata, † Nec enim aliã donationis viã ac modo id efficere potest, *Const. Elect. 13. part. 2.* Neutra harum specierum suis destituitur solennibus ac requisitis, de quibus infra *cap. 3. 4. §. 5.*
- 82.

CAP.

CAP. II.

Quenam persona, ac quibus geradam
donare queant?

XIV.

Positâ definitione ac divisione donationis geradæ, videbimus,
† quanam personæ possint donare; quod de fœminis tantummodò
quæsitum, nemo non animadvertit, quia Viri geradæ capaces non
sunt, adeoq; nec eam possident, aut per donationem transferre va-
lent; sed pertinet Gerada ad solas mulieres, earumq; Cognatas, usq;
adeò, † ut masculi ex iis descendentes à geradâ penitus excludantur,
Landrecht, lib. 1. art. 27. & lib. 3. art. 15. Matth. Coler, part. 1. decis. 43. n. 7.
Franc. Pfeil, lib. 1. consil. 119. † nisi dubium aliquem faciat gerada, quam
capiunt Viduæ ex bonis defunctorum maritorum. Gloss. in art. 24.
Landrecht lib. 1. & art. 38. lib. 3. Unde dicendum videtur, ab ipsis etiam
geradam possideri, quam postea in Viduas transferant, ut hinc res il-
la non usquequaq; sit expedita: † Sed falsò præsupponitur, geradam
illam, quæ post obitum mariti Viduæ defertur, in bonis & facultati-
bus ejus reperiri, quippe, quæ vivente marito jam tum ad Uxorem
pertinuit. Eò siquidem defunctò Vidua non jure hereditario, vel
successionis titulo, † sed beneficio legis, & peculiari Juris Saxonici
dispositione apprehendit geradam, quam jure proprio jam antè te-
nebat. Hartm. Pistor. part. 1. quæst. 31. n. 4. Quod vel inde perspicuum
est, † quia Uxor, vivo adhuc Marito decedens, transmittit geradam
in proximam Cognatam, Hartman. Pistor. dict. loc. ex quo porrò fit,
† quod Vidua de geradâ, quæ in hereditate reperitur, tanquã de bonis
suis propriis, ne quidem in subsidium, Creditoribus mariti regulari-
ter satisfacere teneatur, tot. tit. C. ne Uxor pro marito: quod † & jam-
dudum placuit Gloss. in dict. art. 24. lib. 1. Landrecht. verb. Dieses ist ge-
redet von den Frauen/welche kein Erbe nehmen mögen/sondern neh-
men alleine Morgengabe/Gerade und ihre Leibzucht/und dürffen da-
von keine Schuld gelten/wenn sie Ritters Art seyn/ıc. Andr. Goldb.
de jur. gerad. cap. 9. n. 77. † Quod si ita est, geradam vivente marito
non ab ipso, sed Uxore proprietatis jure fuisse possessam fateri neces-
sum habemus.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.]

9.

C

XV. So

10. Solæ ideoq; mulieres donare possunt geradam, † eaq; omnes, quæ non prohibentur, *arg. l. mutus. 43. §. 1. ff. de procurat. l. cum prator. 12. ff. de judic. l. qui accusare. 8. ff. de accusat.* sive sint conjugatæ vel solutæ, virgines aut viduæ, † cum neutri hoc interdictum, quin potius haut obscure permissum reperiatur, *Cõst. Elect. 13. 14. 15. § ult. vers.* wie denn auch den Wittben und Jungfrauen / *ic. part. 2.* Nec refert, an bona in valetudine sint constitutæ nec ne; † Quia & ægroti donare inter vivos qveunt, *l. Seja. 42. §. cum pater. 1. ff. de mort. caus. donat.* quidni ergo idem in donatione geradæ obtineret? Andr. Goldbeck, *de jur. gerad. c. 7. membr. 2. n. 16.* † De jure eqvidem Saxonico id primâ fronte dubio haut caret, postquam ægrotis in lecto decumbentibus, viris pariter & mulieribus facultas donandi libera non est, veluti lucescit ex *Weichbild art. 65. verb.* Kein Mann aber / noch kein Weib mögen im Siechbette ihres Gutes ichtwas vergeben / das über Fünff Schilling werth sey / ohne der Erben Erlaub. † quod sic explicat *Gloss. ibidem n. 6.* daß kein Mann / noch kein Weib mögen im Siechbette ihr Gut vergeben über das Bettbret / über drey Schilling / oder also viel / als er mit der Hand begreifen mag / *ic. † & convenit art. 53. Landrecht lib. 1. in verb.* Wer in Kranckheit auch sein Haab und Gut vergiebet / oder versetzt / zu der Zeit / als er es nicht thun mag. *ibid. Gloss. n. 7.* Die fahrende Haabe aber mag er alle vergeben / so viel er bey gesundem Leibe derselben hinweg antwortete / † *junct. vers.* Eine Frau aber / wann sie zu der Kirchen gehē mag / von welcher sie 20. Ruthen gefessen sey / wann sie das nicht mehr vermag zu thun / so hält man es davor / daß sie es ihren Erben muthwilliglich entfrembden wolle. Ita † scilicet probari vult jus Saxonicum donatoris ac donatricis firmitatem & valetudinem, eò intentum, ne quicquam licentiæ donandi permittatur ægrotis sub ullo prætextu valetudinis pallio, *Benedict. Reinhart. part. 1. differ. 2. Johan. Schneidw. ad §. 2. inst. de donat. n. 40. Andr. Rauchb. part. 1. quest. 32. n. 30. Matth. Berlich. part. 2. conclus. 14. n. 17. & seqq. Matth. Coler. part. 1. decis. 11.* Sed est † hæc sanctio juris Saxonici, de consuetudinibus antiquorum Saxonum, quas licet irrationabiles, Carolus Magnus immutatas reliquit propter duritiem cordis eorum, *Albert. Krantz. lib. 2. Saxon. cap. 21.* quæ tamen hodie in desuetudinem abiit, *Matth. Weseembec. in not. marginal. ad Johan. Schneid-*

Schneidwin, *dict. loc. lit. a.* † & ægrotos non minùs, quàm firmos in foro Saxonico liberè donare, probat usus ac observantia, ex quâ juris Saxonici autoritas magis quàm ex verbis ejusdem æstimatur, Hartm. Pistor. *part. 2. quæst. 13. in fin.* Andr. Rauchb. *lib. 1. quæst. 37. n. 28.* Petr. Heig. *lib. 2. quæst. 17. n. 44.* † Consequenter hinc etiam mulieri ægrotæ in lecto decumbenti geradam donare fas erit, modo tam infirma non sit, ut iudicium & memoria vacillet, per tradita in simili à Baldo *in l. hac consultissima. n. 8. C. qui testam. fac. poss.* Goldbeck *dict. membr. 2. n. 24. & seqq.*

19.

20.

XVI.

Quo ipso etiam potestas donandi geradam ita firmatur, ut † absq; consensu proximæ Cognatæ, inq; ejus præjudicium, facta donatio subsistat. Quantumvis enim jus Saxonicum Cognatæ consensum † requirat, *Gloß. in art. 57. Lehenrecht. n. 10. ibi: Ihr sollet auch wissen/ daß kein Weib ihre Gerade vergeben mag / ohne der nechsten Gespinnne willen/weder ihrem Manne/noch iemandes/noch auch keiner ihrer Niffstel: attamen & heic ad observantiam provocamus, quâ dispositionem illam novimus immutatam, si non eam restringamus † ad alienationem, quæ fit per ultimam voluntatem, & sine proximæ Cognatæ consensu haud valida habetur, Dan. Moller. lib. 2. semestr. cap. 6. n. 3. Hartm. Pistor. part. 1. quæst. 31. n. 13. Andr. Rauchb. part. 1. quæst. 32. n. 28. Goldb. dict. membr. 2. n. 4. & 5. Corruit hinc etiam † assertio Zobelii, in addit. ad Gloß. art. 27. n. 3. & Gloß. Latin. ad text. german. in art. 31. lit. l. lib. 1. Landrecht. universalem scilicet donationem geradæ non subsistere, nisi proximæ Cognatæ saltem quid minimi relinquatur; Præterquam enim quod fundamento destituatur, † satis manifestè refellitur verbis *Const. Elect. 14. part. 4. ibi: Aber durch die Ubergabe unter den Lebendigē kan die Gerade der Niffstel entzogen werden. quæ sanè tam generalia sunt, ut nec minimum quid excipere liceat, Berlich. part. 2. conclus. 16. n. 48. Porro & id colligere inde licet, † quod in præjudicium Cognatæ, mulier geradæ nondum quæsitæ tutò valeat renunciare, Moller. dict. cap. 6. n. 2. scilicet quia juri futuro & quærendo faciliùs renunciatur, quam jam acquisito, Andr. Tiraqvell. in l. si unquam. verb. donatione largitur. n. 181. C. de revocand. donat. Nicol. Boër. decis. 147. n. 112.**

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27. Non tamen indifferenter mulieribus geradam donare permis-
sum est, sed tantummodò iis, † quæ justæ sunt ætatis, actumq; do-
nationis celebrare valent. Nam Virgini pupillæ, si nondum annos
pubertatis attigerit, id facere nequaquam fas est, quia nec firmum judi-
cium, nec liberam rerum suarum administrationem habet, *l. pupil-*
28. *lus. 11. ff. de acq. rer. domin.* Nec † eò magis annuendum mulieri, si
post annum duodecimum pubes facta, nondum tamen majorennis,
geradam per donationem in alium transferre velit. Quod mirum
forfan videbitur, è re tamen & commodo ipsius dictum, ac verè di-
29. ctum est, quatumvis † Curatoris consensus desuper imploretur.
Nunquam enim minorenni concedendum id quod incommodo ei
cedit, *l. 1. § tot. tit. ff. de minor. l. 2. § l. 3. C. si tut. vel. curat. interv.* at fie-
ri non potest, ut ex donatione geradæ propriâ, quâ tali, donatrix haut
30. bona sua perdat, & pauperior reddatur: † nam perdere dicitur qui
donat, *l. filiusfam. 7. ff. de donat.* quare hoc actu quivis Curator pru-
31. dens ac pius abstinebit, quin etsi hoc non fecerit, † parùm tamen
autoritate suâ donationem juvabit; quia nec cum decreto Magi-
stratûs facta subsistit, ex Justiniani Imperatoris Rescripto *in l. si quan-*
do. ult. vers. Cum autem donationes à minoribus nec cum decreto cele-
brari possint, § c. C. si major factus alienationem factam sine decreto
32. *ratam habuerit.* † multò minùs ergo absq; decreto judiciali; quod
& haut obscure colligi potest ex *l. si in te. 2. C. si advers. donat. § l. si cu-*
33. *ratorem. 3. C. de in integr. rest.* † Nec restringere hoc licet ad donatio-
nem bonorum immobilium, propter verba dict. *l. ult.* generalia, quæ
& generaliter accipi debent, *l. de pretio. 8. ff. de public. in rem act.* Et si
34. omninò ponderis quid haberet hæc restrictio, † geradæ tamen haut
tutò accommodari posset, quippè quæ potissimum in ornatu mu-
liebri ac rebus pretiosis, quæ servando servari possunt, consistit, qua-
les ne quidem vendi queunt absq; causa sufficiente & prævio Magi-
stratûs decreto, *l. lex qua tutores. 22. C. de administr. tutor.* ne ex ea-
35. rundem distractione damno afficiantur minores, *dict. l. 22.* & † quia
mobilia pretiosa immobilibus æquiparantur, *Gloss. in cap. tua nuper.*
verb. vendere. extr. de his. quæ fiunt à Prælat. Gloss. & Panormit. in cap.
unlli. verb. alienare. extr. de reb. eccles. non alien. Andr. Rauchb. part. 1.
quæst. 26. n. 35. Matth. Coler. part. 2. decis. 286. n. 48. Jac. Schult. obser-

vat. 19. n. 8. & seqq. † nunquam verò immobilia minorum sine cau-
sæ cognitione & Magistratûs decreto distrahere licet, *l. 12. & tot. tit.*
C. de præd. minor. sine decret. non alien. at nec cum decreto donare, *dict.*
l. ult. C. si major fact. alien. fact. & c.

36.

XIIX.

Demptâ igitur facultate donandi geradam puellis impuberibus
& mulieribus minoribus, etiamsi tutoris vel curatoris autoritas in-
tervenerit; facile judicare licet, † non plus potestatis hæc in re ipsis
competere tutoribus vel curatoribus. Etsi enim hi res pupillorum
ac minorum mobiles, quæ servando servari nequeunt, ut sunt vestes
detritæ, animalia supervacua & similes, sine judicis etiam decreto
vendere & distrahere valent, † scilicet quia hoc commodo cedit mi-
noribus, qui inde pecuniam lucrantur, ac ditiores redduntur, *l. quæ*
tutores. 22. §. ult. C. de administr. tutor. l. ult. C. quando decreto opus non
est. Johan. Schneidwin, *in §. ult. n. 23. instit. de autorit. tutor.* † quare nec
venditio bonorum utensilium, quæ servando servari haut possunt,
iis deneganda, Andr. Goldb. *de jur. gerad. cap. 7. membr. 1. num. 32.* Dan.
Moller, *lib. 2. semestr. 6. Matth. Wesenb. part. 2. consil. 29. n. 3.* Ad dona-
tionem tamen inferre hinc non licet, † quia vix unquam commo-
do hæc esse potest minoribus, *arg. l. filiusfamilias. 7. ff. de donat.* quo ju-
re ergo tutores & curatores donationem geradæ à se factam defen-
sare poterunt? cum officium eorum exigat, utiliter bona administra-
re, † non iis minores privare & spoliare, *l. qui fundum. 7. §. si tutor. ff.*
pro empt. l. cum plures. 12. §. 1. ff. de administr. tutor. Andr. Gail, *lib. 2. ob-*
servat. 72. n. 8. Anton. Fab. *in C. lib. 5. tit. 37. de fin. 1. n. 2.* Parili modo † nec
maritus geradam Uxoris per donationem in alium transferre po-
test, non solum, quia plus potestatis ei haut competit, quàm tutori
vel curatoris, † qualis & ipsemet habetur, *Landrecht. lib. 1. art. 45.*
& lib. 3. art. 45. Rauchbar, *part. 1. quæst. 2. n. 39.* Matth. Coler, *part. 1. de-*
cis. 66. n. 3. Frid. Penfold *in addit. ad Coler. part. 2. decis. 222. n. 18.* † Sed
etiam quod Curator nomine mulieris, eâ non præsentem nec consen-
tiente, nli quicquam validè agat, *arg. §. 3. inst. de inutil. stipul. l. stipula-*
tio ista. 38. in pr. & §. 1. l. 83. in pr. ff. de Verb. obligat. nec jus alteri quæsi-
tû quicquam ei auferre queat, *l. si dominus. vers. dominorum. ff. de his*
qui sui vel alien. jur. Andr. Goldb. *dict. membr. 1. n. 25.* Aliud dicen-
dum, † si Uxor donationi à marito factæ consenserit, Hartm. Pistor.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

C 3

obser-

observat. 155. n. 8. Andr. Rauchb. part. 1. quæst. 34. n. 45. Goldbeck, dict. membr. 1. n. 28. siquidem paria sunt donare vel alienare, & alienationi consentire, l. cum quis. 165. ff. de Reg. jur.

XIX.

46. Sed quid, † si mulier conjugata majorennis geradam alteri donare velit, facere num hoc poterit absq; voluntate & consensu mariti? Negant hoc Andr. Goldbeck *de gerad. cap. 7. membr. 3. n. 104. & seqq.* & Matth. Berlich, *part. 2. concl. 16. n. 28.* inhærentes generalitati juris
47. Saxonici, † quo Uxor absq; consensu mariti nil rerum suarum donando in alium transferre valet, Frid. Pensold, *in addit. ad Matth. Coler. part. 2. decis. 286. n. 184.* Andr. Rauchb, *part. 1. quæst. 32. in pr.* Matth. Wesemb, *in parat. ff. de donat. n. 4.* Jacob. Thoming, *decis. 6. n. 11.* idque
48. † per textum expressum in Landr, *lib. 1. art. 21. vers. Kein Weib mag ihres Guts ichtwas vergeben / ohne ihres Mannes willen / daß er es durch recht lenden darff/te. & art. 45. vers. Ein Weib mag auch ohne ihres Mannes Bhrlaub ihr Gut nicht vergeben / noch ihr Eigen verkauffen.* † Quæ verba cum generaliter & indefinitè loquantur, ad bona utensilia quoque ea extendi non facile forsitan quis negaverit, *l. 1. § generaliter. 1. ff. de legat. præst. l. de precio. 8. ff. de public. in rem action.*
49. Sed tutum haut est, in generalitate subsistere, † si ratio ipsa (quæ est anima & spiritus legis vivificans, Rovescal, *in addit. ad Alexandr. lib. 2. consil. 20. num. 9.* & quo extincto, dispositio ejus mortua censetur, effectuq; destituitur, Bald, *lib. 4. consil. 52. n. 1. vers. in cujus Spiritu lex vivit.* Aym. Cravetta *in consil. 460. num. 7. vers. ideò venit lex in Spiritu rationis, & c.*) eam limitat, † quam propterea magis, quàm verba, quæ sunt
50. instar corporis, attendi oportet, Bald, *lib. 2. consil. 107. n. 1.* Panormit, *in cap. sicut consuetudo. 2. n. 8. extr. de probat.* Dec, *consil. 70. n. 1.* Nicol, Everhard, *consil. 9. n. 15.* At quænam illa? Dixeris forsitan † donationem Uxori absq; consensu mariti propterea interdictam esse, quod sit sub ejus tutela, *dict. lib. 1. Landrecht/art. 45. & lib. 3. art. 45.* quemadmodum ergo invalida habetur alienatio bonorum minoris, sine consensu tutoris vel Curatoris facta, *l. 3. C. de in integr. restit. minor.* ita & donatio Uxoris facta inscio vel invito ejus marito. † Sed fallax est
51. hæc ratio, cum alius Curator facile substitui possit, qui suppleat auctoritatem mariti in actu donationis; nec enim absurdum est, ut habenti tutorem, detur Curator, *§ interdum autem. 5. Instit. de Curat.*
52. † Nec
- 53.

† Nec majoris efficaciam illa, quod maritus & uxor bona inter se possideant indivisa, *Landrecht. lib. 1. art. 31. in pr.* in quorum administratione uxor marito, ceu capiti parere teneatur, ut autumat Goldbeck *dict. membr. 3. n. 107. & 108.* † Non enim de proprietate, sed usufructu duntaxat intelligendum est, quod de individuis conjugum bonis in jure Saxonico habetur, notante *Gloss. in art. 45. lit. d. lib. 1. Landrecht. Petr. Heig. part. 1. quest. 29. n. 31. Matth. Coler. dict. decis. 66. n. 11.* Vera quænam ergo causa & ratio prohibita donationis sine consensu mariti? † Est certè hæc ipsa, quam jam tetigimus, quod Marito in bonis uxoris competat usufructus, *dict. art. 31. ubi Gloss. Latin. lit. a. in pr. & art. 45. lib. 1. Landrecht. Matth. Coler. part. 2. decis. 253. & part. 1. decis. 18. n. 4. Andr. Rauchb. part. 1. qu. 2. n. 45.* qui ab Uxore proprietaria haudquaquam inverti, nec maritus Usufructuarius in utendo fruendo turbari debet, *l. uti frui. §. 1. & ult. ff. si usufr. petat.* † ex quo tradit *Gloss. dict. art. 31. lit. e.* mulierem citra consensum mariti sui nil posse disponere in bonis ad ipsum illatis, per quod aliquo modo Usufructus queat attenuari, vel prorsus eripi, quamdiu ea supervixerit. † Addo & hanc, sola mobilia concernentem, quod ea uxore mortua lucretur maritus superstes, *dict. art. 31. post. pr. lib. 1. Landrecht. & art. 76 post. pr. ubi Gloss. Latin. ad text. germ. lit. b. & c. lib. 3. Landr. Const. Elect. 22. §. wo es sich zutrüge / part. 3. Christ. Zobel. part. 3. differ. 9. n. 6. Petr. Heig. part. 2. qu. 15. n. 2. Henning. Göden. consil. 100. n. 9. Matth. Coler. de process. execut. part. 1. cap. 3. n. 254. & part. 2. decis. 286.* ut sic per alienationem jure successionis maritus defraudari haut debeat, *Virgil. Pingitz. quest. 28. n. 13.* † At neutra ad donationem geradæ accommodari potest: Quis enim usufructus mariti in bonis utensilibus: quæ ipso usu majori ex parte consumuntur, § *constituitur. 2. instit. de usufr.* & ex quibus præter usum uxoris ut plurimum ei reservatum, parum commodi superest, & in maritum redundat? Quis etiam nescit † defunctâ Uxore, geradam ejus non marito superstiti, sed proximæ Cognatæ deferri, *dict. Const. Elect. 22. part. 3. Coler. dict. decis. 286. n. 21. Johan. Schneidwin. ad pr. inst. de hered. quæ ab intest. defer. Rubr. de success. inter Vir. & Uxor. n. 26.* adeò, † ut maritus, si mobilia Uxor defunctæ universa apprehenderit, geradam mediante inventario, vel eo deficiente, specificatione juratâ exhibere teneatur, *arg. l. cum plures. §. 15. ff. de reb. autor. jud. possid. l. ult. §. sic ubi. C. de bis qui ad Eccl.*

54

55

56

57

58

59

60

61

62. *cles. confuz. D. in l. ult. §. licentia. C. de jur. delib.* † ut hinc donationem geradæ, in dispositione illâ juris Saxonici prohibitivâ de non alienando bona uxoris sine consensu mariti, tutò excipere liceat, vel saltem ex regulâ illâ vulgatâ, quòd † ratione dispositionis alicujus deficiente, ipsa cesset dispositio, *arg. cap. cum cessante. 60. extr. de appellat. l. cum pater. 77. §. dulcissimis 20. ff. de legat. 2. l. generaliter. 52. §. 1. C. de episcop. & cleric.* quodq; ratio diversa diversam juris decisionem exigat, *l. inter stipulantem. 83. §. sacram rem. 5. ff. de Verb. obligat.*

XX.

64. Ne tamen planè repudiemus Andreæ Goldbeccii opinionem, † locum ei damus in casu, quò geradam superstiti marito deferri contigit, ex statuto nimirum & consuetudine quorundam locorum, ubi defunctâ Uxore, Maritus, ceu heres mobiliaris, etiam in geradâ succedit, solâ Niffelgeradâ proximæ Cognatæ relictâ, † quale jus ac statutum Dresdæ, Witteberge, Chemnitii, Halæ Saxonum, aliisque in civitatibus vigere notissimum est; Quia & hîc Lipsiæ † idem obtinere manifestum reddunt verba Statutorum à Serenissimo Saxoniae Electore confirmatorum, *hæc (Nach der Stadt Leipzig Statuten, gibt der überlebende Mann / seines verstorbenen Weibes nächsten Niffel / der toden Frauen bestes paar Kleidere / und ein Bette nechst dem besten das sie gelassen hat / zwen Küssen / ein paar Zeilachen / und eine Decke /c. Was aber sonst zur Gerade gehörig verhanden / behält der Mann / Andr. Goldb. de gerad. cap. 2. n. 14. & cap. 5. n. 27. Dan. Moller. ad Const. Elect. 38. n. 12. part. 3. Hoc igitur casu, † jus successionis in geradâ marito per donationem turbari tantum abest, ut potius statuto locali strictissimè inhærendum, nec donationem geradæ absq; mariti consensu Uxori permittendam existimemus, † vel saltem ex Const. Elect. 7. part. 3. quæ lucrum statutarium conjugii superstiti ex bonis defuncti debitum auferri prohibet, quod nec à jure communi alienum, cap. Raynutius. 16. extr. de testam. Novell. 22. cap. 33. Andr. Gail. lib. 2. observat. 86. n. 17. Hier, Panschman. part. 2. quest. 5. Matth. Wesenb. in parat. ff. Unde Vir & Uxor. n. 3. Matth. Coler. part. 1. decis. 54. n. 27. † Etsi verò jura hæc de solâ dispositione testamentariâ loquuntur, quin tamen ad donationem quoq; inter vivos, aliosq; contractus extendi debeant, ambigendum non est, ut benè sentiunt Virgil, Pingitz, quest. 28. n. 12. Matth. Coler, dict. part. 1. decis. 61. num. 5.*

Pansch.

Panschman, *dict. quest. 5. n. 12.* † ne scilicet, quod unâ viâ prohibitum est, aliâ censeatur permissum, *l. scire oportet. 13. §. si mater. ff. de excusat. tutor. l. 3. §. liberi. 10. ff. de bonor. possess. contra tabul. cap. cum quem. extr. de Reg. jur. in 6to.* maximè, cum † argumentum negativè conceptum ab ultimis voluntatibus ad contractus, in jure habeatur validissimum, propter favorem testamenti, Nicol. Everhard, *in top. loc. à contract. adult. volunt. 36. n. 2.* † Nequaquam ergo per donationem præjudicabitur marito, quò minùs defunctâ uxore, geradam ex statuto locali sibi delatam capiat ac repetat, † nisi uxori donanti consenserit & juri suo per id renunciaverit, licet non in ipso donationis actu, sed demum ex intervallo, Andr. Goldbeck, *de gerad. cap. 7. membr. 3. n. 126.* nudus † siquidem consensus, qui non autoritatis gratiâ, ac pro formâ & solennitate actus requiritur, sed tantùm respectu interesse consentientis adhibetur, quocunq; tempore, tam ante, quàm post actum præstari potest, *l. 1. §. prodest. ff. quod legator. l. filius. §. ult. & ibi Bartol. ff. de procurat. Bald. in cap. 1. in pr. de alienat. feud. patern. Simoncell. in tract. de decret. in prefat. n. 55.*

XXI.

Vidimus hætenus personas dantes, quæ geradam donare possunt, id quod mulieribus tantummodò permissum, diximus *tb. 14.* † Latius se extendit catalogus personarum acceptantium, inter quas etiam masculi reperiuntur, quibus æqvè donatur gerada, sed amittit hæc in ipso acceptationis momento naturam bonorum utensilium, & hæreditariam qualitatem assumit, † siquidem masculi capaces geradæ non sunt, Dan. Moller, *lib. 2. semestr. cap. 6.* Andr. Goldbeck, *de gerad. cap. 3. n. 18.* unde possessio mulieris, potissima & propinqua est causa geradæ, ejusq; substantiam intrat, Weichbild *art. 23.* & ibi addit, *ad Gloss. in proæm.* ubi dicitur, *Gerade ist/ das in eines Weibes beschlossener Gewehr ist/ Matth. Coler. de process. execut. part. 1. c. 3. n. 256.* Mirum hinc non est, ut † una eademq; res respectu possidentis, vel geradæ vel hæreditatis esse censeatur; Nam si uxor, geradæ, si verò maritus possederit, hereditati annumeratur: quicquid enim Viri possident, id omne hereditarium est, excepto feudo, & rebus expeditoriis, † licet ex eorum numero sint, quæ alioquin geradæ accenseri soleant, *arg. art. 5. Landrecht lib. 1. Coler. part. 1. decis. 203. n. 5.* Goldbeck *dict. loc.*

D

XXII, In

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79. In maritum tamen, † per donationem inter vivos, (nisi remuneratoriè id fiat, *de quo infr. cap. 5.*) Uxor geradam suam transferre nequit, *Const. Elect. 13. part. 2. Gloss. art. 31. lib. 1. Landrecht. & art. 65. Weichbild.*
80. Matth. Wefenb. *in parat. ff. de donat. int. vir. & uxor.* † Cujus rei hanc profert rationem Goldb. *de gerad. cap. 7. membr. 4. n. 15.* quod maritus Uxoris geradam, proprietatem & dotalitium in suam accipiat tutelam, *Landrecht lib. 1. art. 45. & lib. 3. art. 45.* tutor verò autor in rem suam esse nequeat, *§. ult. inst. de autor tutor. l. 1. l. 5. l. 7. eod. tit.* † At quid? si Uxor alium sibi faciat constitui Curatorem, qui donationi auctoritatem præstet? Andr. Rauchb. *part. 1. qv. 32. n. 2.* Jacob. Thoming. *decis. 14. in pr.* Non certè tum ratio Goldbeccii quicquam roboris habebit.
82. † Rectiùs igitur dixeris, donationem geradæ marito factam propterea invalidam haberi, quòd de jure pariter civili & Saxonico inter maritum & Uxorem nulla subsistat donatio, nisi morte confirmetur, *l. cum hic status. 32. ff. de donat. int. vir. & uxor. Landrecht lib. 1. art. 31. §. Darumb mag kein Weib.* Matth. Wefenb. *dict. loc. num. 5.* Johan. Schneidwin. *ad §. alie autem. 2. n. 57. inst. de donat.* Christoph. Zobel. *part. 2. differ. 20. n. 1.* Matth. Coler. *part. 1. decis. 12. n. 22.* † at qui donatio, quæ morte confirmatur, quoad effectum assumit naturam donationis mortis causâ, *l. donationes quas. C. de donat. int. vir. & uxor. l. in donat. 12. C. ad leg. Falcid.* cujus nulla est consideratio in materiâ geradæ, *supr. th. 10.* † quare fieri non potest, ut donatio hæc rerum utensilium marito facta, unquam sortiatur effectum, *Const. Elect. 13. part. 2. licet accesserit jusjurandum, † quod etsi non violandum, nec quicquam absq; insigni levitatis notâ juramento suo contravenire potest, arg. cap. etsi Christus. 26. extr. de jurejur. Auth. sacramenta puberum. C. si advers. vendit.* † per id tamen haud eò magis ipsa corroboratur donatio, quia jusjurandum nullitatis defectum non supplet, Bald. *in l. 1. n. 4. C. de oper. libert. Decius consil. 349. n. 1. & 6.* † ut hinc verè dicamus, confirmari donationem hanc, saltem quoad observationem, non quoad validitatem actûs, prout in simili dicit, post Bartol. *in l. si quis pro eo. 56. n. 10. ff. de fidejussor. Anton. Fab. in Codic. lib. 8. tit. 22. de fin. 1. n. 11.*

XXIII.

88. Quid verò, † si Maritus geradæ nomine Uxori aliquid donet? Nil effici,

effici, nec donum hoc lucro cedere uxoris, non sine causa quis arbitratitur, qui maximæ inhaeret Logicorum, eandem esse naturam & disciplinam correlativorum, Alexand. lib. 5, consil. 131. n. 2. Ripa in l. si plagii. 123. n. 11. ff. de Verb. obligat. Nic. Boër, decis. 48. n. 3. Modest. Pistor. lib. 2. consil. 42. n. 29. ac † dispositum in uno, in alio etiam dispositum censerit, l. ult. C. de indict. viduit. tollend. Everhard, in loc. à correlat. n. 3. ex quo ergo uxor & maritus sunt correlata, non potest non prohibitio uxori facta de transferendo geradam per donationem in virum, tb. preced, ad hunc extendi; † Sed infringit hanc consequentiam ratio disparitatis, quæ argumentum à naturâ correlativorum petitum facile dissolvitur. At quænam illa? Nolunt † jura Saxonica per donationem res geradicas in Conjugem transferri, quare uxor possidens geradam ab ejusmodi donatione haut immeritò abstinere jubetur, At maritus geradæ nomine uxori quid donans, res geradicas non transfert, nec proinde contra prohibitionem peccat, † siquidem ante uxoris acceptationem, res donata geradica non habetur, deficiente scilicet causâ geradæ proximâ, quæ est possessio mulieris, tb. 21. quid ergò obstat, quò minùs validam mariti donationem dicemus? cum Hartm. Pistor. part. 1. quæst. 32. n. 2. Andr. Goldbeccio dict. membr. 4. n. 98. & 99. † usq; adeò, ut nec indigeat mortis confirmatione, quia res geradicae ut plurimum comparantur hunc in finem, quò uxor eò lautius incedat, quæ causa donum mariti convalidat, arg. l. si ut certo. 5. §. interdum. 10. ff. commodat. † quin & aliàs donatio honoris gratiâ facta, inter conjuges subsistit, Roman. consil. 146. Hartm. Pistor. part. 1. quæst. 44. n. 12.

XXIV.

Donari porrò non potest gerada † absenti, sed inutilis prorsus est ejusmodi actus, l. absenti. ff. de donat. Bart. post. Gloss. in l. illud C. de SS. Eccles. adeò ut licet donatarius nanciscatur postea rei donatæ possessionem, non eò magis tamen donatio subsistat, † propter defectum acceptantis, Jul. Clar. lib. 4. sentent. §. donatio. quæst. 12. n. 3. Andr. Goldbeck, dict. membr. 4. num. 6. Quod satis expressum à Serenissimo Saxoniae Electore, † in Const. 14. part. 2. verb. In ihren bensenn dem donatario &c. Et in fine: dem donatario auch darneben die donirten Stücke zugestellet und übergeben werden. Quæ verba præsentiam donatarii & acceptationem geradæ, pro forma donationis requirunt:

D 2

runt:

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98. runt: forma autem † ad unguem observari debet, aliàs actus ipso jure nullus est, Alexand. *lib. 2. consil. 137. num. 15.* Jacob. Schult. *in addit. ad Modest. Pistor. part. 4. quæst. 155. n. 8.* Quid autem, † si donatrix per epistolam vel nuncium, donatarium de liberali suâ voluntate faciat certio- rem? Subsistere tùm donationem, autumat Goldb. *dict. membr. 4. n. 9.* quod quidem de rerum hereditariarum donatione concesserimus, † propter text. *in l. 4. dict. l. absentis: 10. ff. de donation. l. nec ambigi. 6. C. eod. tit.* Hartm. Pistor. *part. 1. quæst. 13. n. 2. & seqq.* Mozz. *de donat. sub tit. de substant. n. 23.* ita, ut opus non sit, hoc casu expressè donationem à donatario acceptari, † quippè quod ea præsumatur, nec quispiam liberalitatem respuere videatur, Jul. Clar. *dict. quæst. 12. in pr. & n. 2.* Hartm. Pistor. *dict. loc.* † sed aliter res se habet in donatione geradæ, quæ contractus & conventio non est, ut de consensu & voluntate contrahentium per nuncium vel epistolam constare sufficiat; Sed perficitur ea præsentis datione & acceptatione solenni, *dict. Consist. Elect. 14. part. 2.* † quæ inter absentes, ipso donationis actu durante, peragi nequit; quin et si verbis *dict. Const. In ihrem benseyn de donatario, & c.* præcisè inhæreamus, quod facere nos oportet, eò minus sanè annuendum erit assertioni Goldbeccii, quia præsens non est, qui per nuncium quid agit, † Hoc verò ultrò largimur, quod subsistat donatio inter absentes, si per Procuratorem aut mandatarium nomine donatarii acceptetur, Goldb. *dict. membr. 4. n. 8.* modò ab ipso donatario ad acceptandum fuerit constitutus; † cæteroquin parum efficiet, si quidem alteri per alterum non acquiritur, *l. stipulatio ista. 38. §. alteri. l. si ita stipulatus. 126. §. Chrysogonus. ff. de verb. oblig. §. pen. Inst. per quas person. nob. acquir.* † Quod tamen in donatario pupillo non tam strictè observandum: nam si hujus nomine parens, aliavè persona cognata geradam acceptet, favor pupilli donationis solennia salvabit, per tradita Bartoli *in l. cum ostendimus. 4. §. fidejussores. ff. de fidejussor.* Joseph. Mascard. *de probat. vol. 2. conclus. 808. in fin.*

CAP. III.

Quis modus donationis Geradæ judicialis.

XXV.

Geradam licitè alienari, expeditum verè est, & diximus *supra th. 5.* non modo venditionis, permutationis vel oppignorationis titulo,

sed

sed etiam per donationem, Zobel, *ad art. 27. Sandr. lib. 1. Const. Elect.*
14. part. 2. Joh. Schneidwin, *ad tit. inst. de donat. n. 18.* Jacob. Thoming,
decis. 6. n. 6. Hartm. Pistor, *part. 1. qv. 31. n. 12.* † quæ tamen certis con-
stat solennibus, quibus haud observatis, pro nullâ eam habent jura
Saxonica, *dict. Const. Elect. 14. Aut. Consult. Constit. Saxon. lib. 1.*
part. 5. cas. 33. & lib. 2. part. 1. qv. 53. Goldb. *de jur. ger. ad. cap. 2. membr. 3.*
n. 1. Cur ita, si scire aveas? † dicimus occurrendum fuisse fraudibus,
quin & blanditiis ac falsis persuasionibus, quibus ob sextis imbecil-
litate, quandoq; mulieres ad donandum se induci patiuntur, non
absq; præjudicio Cognatæ, ut si difficilior esset donatio, vel saltem
facilior ejusdem annullatio, huic potestas competeret repetendi ge-
radam. † Nec unus solummodò modus existit donationis, sicut nec
una donatio, sed est ea vel judicialis, vel extrajudicialis, vel antidora-
lis, ac quæq; sua habet requisita, quibus perspectis, modus donatio-
nis ad oculos patescit. Judicialis verò donationis solennia sunt:
† ut PRIMò fiat apud acta judicialia, libroq; judicii publico infera-
tur, *dict. Const. Elect. 14. in verb. Vor Gerichte. junct. verb. welches her-
nach dem Gerichtsbuche einzuverleiben. & rursus: Ob sie Gerichtlich
fürgenommen.* Nimirum, † quæ fiunt in judicio, omni carent fini-
strâ suspicione, Bald. *in l. jubemus. C. ad Sctum Trebell.* Andr. Goldb.
dict. memb. 3. n. 21. & animo magis deliberato censentur peracta, Matt.
Coler. *part. 1. decis. 12. n. 28.* † Cùm autem solus Judex pro tribunali
sedens, aliis quantumvis non præsentibus Scabinis & Assessoribus,
judicium & acta publica repræsentet, Herm. Vult. *in consil. Marpurg.*
vol. 1. consil. 34. n. 55. conjicere inde datur, subsistere donationem gera-
dæ apud acta, coram solo judice factam, † perinde, ut validum habe-
tur testamentum, vel donatio mortis causa soli judici, non præsentibus
aliis Assessoribus insinuata, ut voluisse videtur Bertazoll. *consil.*
114. n. 16. & Hartm. Pistor. *part. 3. qvæst. 9. n. 11.* Nec enim pluralitas ju-
dicum aut Scabinorum fidem testamentis tribuit, alioquin nec duas
vel tres personas ad judicium pertinentes, ad testamenti factionem
sufficere, rectissimè quis dixerit, *S. sed cum paulatim. 3. Inst. de testam. or-
din.* † Sed sola judicialis autoritas, quam judex solus in loco judicii
pro tribunali sedens repræsentat, firmumq; robur actis tribuit. Nec
fraus aliqua inde metuenda, postquam judicis ceu viri boni dexte-
ritas omnem cessare facit suspensionem, præsertim cum verisimile sit

absentibus licet iudicii Assessoribus, † coram actis tamen semper ad-
esse multitudinem hominum aliorum fide dignorum, qui de actis
in iudicio testimonium perhibere possint, *Dd. in l. omnium. 19. C. de
testam. Hartm. Pistor. part. 3. qvæst. 28. n. 12.*

XXVI,

12. Ex quo porrò apud acta judicialia, donatio geradæ firmiter ac ri-
tè celebratur, † hoc ipso fit expeditum, æquale tribuendum fore ro-
bur ac validitatem donationi, extra locum iudicii in ædibus dona-
tricis, coram personis iudicii nomine ad hoc destinatis factæ, quia
13. apud acta fieri dicuntur, quæ geruntur coram iudice, † quantumvis
extra iudicii locum, *Bald. in l. illud. n. 5. C. de SS. Eccles. Jason. in l. 2. n. 4.
C. de edendo. Matth. Wesenb. in parat. ff. de testam. n. 10. Dan. Moller.
lib. 3. semestr. cap. 44. Et ubi est iudex, ibi acta esse censentur, l. non est
omnino. 7. cum l. seq. ff. de manum. vindict. Quod & verbis expressis
† sancitum in dict. Const. Elect. 14. ibi: Do auch von Gerichtswegen et-
liche Personen erbeten und abgeschicket / vor welchen solche donatio
14. geschehe / so sol sie gleiche Würckunge haben / und darvor geachtet seyn /
als ob sie Gerichtlich fürgenommen / *Goldb. dict. membr. 3. n. 49.* † Hoc
15. tamen differentia, inter donationem geradæ apud acta, & in ædibus
privatis coram iudice celebrandam existit, quòd illo casu solus iudex
actui donationis sufficiat, *tb. preced.* hoc autem unus vel alter Sca-
binus unâ cum iudice, vel ad minimum duo Scabini adesse debeant,
veluti evincitur ex verbis *prædict. Const. 14.* Von Gerichtswegen et-
liche Personen. † Ratio diversitatis procul dubio est ea, quod extra
16. locū iudicii major subsit suspicio fraudis, cui removendæ, vix unica
persona judicialis sufficiens habetur, *Sandr. lib. 3. art. 88.* ubi *Zobel.
in gloss. Latin. lit. 4.* nec in ædibus privatis tanta est frequentia & mul-
tudo hominum, ac in loco iudicii, quæ & ipsa non parum testimo-
nii actis addit, † cuius ut suppleatur defectus, pro formâ plures ex-
17. tra locum iudicii, adesse iussit personas judiciales donationi geradæ,
Serenissimus Saxo. Quin & † aliâs ad iudicium extra tribunal iudi-
18. ciale formandum requiritur, ut iudici assideant etiam Scabini. *cap.
quoniam. extr. de probat. cap. cum à nobis. 28. extr. de testib. & attestat.*
19. Idq; adeò verū, † ut nec Actuarius vel Notarius iudicii, alterius Sca-
bini vices suppleat, nec donatio coram unico Scabino, vel iudice &
Notario extra iudicii locum facta subsistat, quod & ipsa vocula
(Ge*

(Gerichtspersonen) in dict. Const. Elect. 14. luculenter probat, † siquidem Actuarius vel Notarius iudicii, appellatione decuriorum & Scabinorum (der Gerichtspersonen) haut continetur, l. universos. 15. C. de decurion. ubi Bald. n. 4. estq; officium ejus planè distinctum à munere Scabinorum, quippè hi Magistratui in consiliis & jurisdictione assistent, l. ult. ff. de offic. Assess. Matth. Wesenb. in parat. † Sed officium Notariorum in perscribendis & dirigendis actis consistit. Honthem. de art. Notar. lib. 1. cap. 11. n. 19. & pluribus hoc demonstrat Matt. Berlich. decis. 85. Neq; id silentio prætereundum, † haut sufficere, iudicem & Scabinos in ædibus privatis comparere, vel casu fortuito adesse, sed ad conficiendam donationem geradæ specialiter requiri, & autoritate judiciali ad hunc actum ablegari debent, ut innuunt verba dict. Const. Elect. 14. (Von Gerichtswegen erbeten und abgeschicket) cæteroquin † ob defectum hujus solennitatis, multum validitas donationis periclitabitur, perinde ac testamentum extra iudicii locum coram iudice & Scabinis absq; speciali requisitione & ablegatione conditum, Const. Elect. 3. p. 3. ubi Dan. Moller. n. 24 & 25.

XXVII.

Quocunq; autem modo, sive in loco iudicii, sive in ædibus donatricis apud acta fiat donatio, † libro iudicii publico inferi debet, prout habent verba dict. Const. Elect. 14. (welches hernach dem Gerichtsbuche einzuverleiben.) quæ licet Dan. Moller. de rerum geradarum designatione accipiat, veluti apparet ex ejusdem versione latinâ dict. Const. 14. † attamen de toto actu donationis ea quis rectius intellexerit, quia interest donatricis pariter ac donatarii, ut probatis hujus actus sit perpetua, nec unquam oblivioni tradatur; † quem in finem quoq; sæpius scriptura super factâ donatione, conficitur publica, si maximè hoc à iudice peccatur, juxta formam in l. donatio. in fin. & l. in donationibus. C. de donat. traditam, ut scilicet nomen tam donatricis, quam donatarii, & res donatæ in scriptura exprimantur, Andr. Goldb. dict. membr. 3. n. 46. † Est porrò utriq; donandi modo & id commune, quod coram iudice quocunq; etiam si nec donatrix, nec donatoreum pro suo agnoscat Magistratu, validè donetur gerada, perindè ut † donatio quavis alia rerum mobilium, quingentos excedens solidos, apud iudicem quemcunq; insinuari potest, modò ordinariam habeat jurisdictionem, à lege scilicet vel Principe sibi concess-

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

- concessam, Petr. Heig. *part. 2. quest. 17. n. 17.* Heinr. Bocet. *de donat. cap. 3. n. 49.* Matth. Coler. *part. 1. decis. 10. n. 5.* Joh. Schneidwin. *ad §. alie. 2. n. 11. inst. de donat.* Eman. Suarez. *in thesaur. recept. sentent. lib. 1. num. 107.*
29. † Est namq; actus donationis, voluntarię jurisdictionis, qui nec causę cognitionem, aut partis citationem, nec judicis decretum requirit, Bald. *in l. generaliter. §. in omnibus. C. de reb. credit.* Andr. Gail. *lib. 2. observat. 39. n. 28.* Coler. *dict. decis. 10. n. 3.* quidni ergo corā judice quocunq; expediretur? *arg. l. si consul. 3. §. l. seq. ff. de adopt. l. in privatis. 77. ff. de judic.* Jason. *in l. qui jurisdictioni. n. 9. ff. de jurisd.* Coras. *lib. 4. miscell. 9.* † maximè quia verba citat. *Const. 14. (Vor Gerichte)* indeterminate loqvuntur, ut salvā generalitate, ad certum judicem restringi nequeant. *arg. l. de pretio. ff. de public. in rem. act.*

XXIIX.

31. SECUNDUM donationis geradę judicialis solenne est, † ut donatrix præsens sit, & bona utensilia donatario offerat. quò de verba *dict. Const. Elect. 14.* extant hæc apertissima (*In ihrem bensenn.*) Andr. Goldb. *de jur. gerad. dict. memb. 3. n. 25.* † At nonnè sufficiet, per intermediam personam adesse donatricem? Hoc si affirmare velis, non parum juvaberis regulā vulgatā: *quod quis per alium facit, ipsemet facere videtur*, † nec interest, propriāne, an alterius vicariā utatur operā, *cap. qui facit per alium. 72.* ubi Dyn. *extr. de reg. jur. in 6to. l. si servum quis. 71. §. non dixit prator. 5. ff. de acquir. hered. l. certè si interim. 6. §. 1. ff. de precar. l. 3. §. ult. ff. de donat. int. vir. & uxor.* Zas. *in l. si ita stipulatus fuero. 126. §. Chrysognus. 2. n. 11. vers. duodecimò colligo. ff. de V. O.*
32. Andr. Tiraqvell. *in tract. de nobilit. cap. 27. n. 11.* Petr. Rebuff. *in cap. extirpandæ. 30. §. qui verò. n. 14. extr. de præbend.* ex quò † etiam gerada quingentos excedens solidos, per Procuratorem apud acta benè insinuari potest, *Novell. 127. cap. illud quog; dignum. 2.* Dan. Moller. *ad Const. Elect. 3. part. 3. n. 19. & 20.* Henr. Bocet. *in tract. de donat. cap. 3. n. 48.*
33. Socinus Senior *lib. 1. consil. 48. n. 9. & 10.* † Sed nihil ad donationem geradę hinc inferendum contra verba manifesta citat. *Const. Elect. 14.* quæ præsentiam donatricis præcisè requirunt, & quidem pro formā substantiali, quæ ad ungvem est servanda, nec potest adimpleri per æquipollens, *l. 3. §. ult. cum. ll. seqq. & l. qui per salutem. ff. de jurejur. sed neglectā eā, actus infirmatur, l. cum hi, §. si prator. ff. de transact. l. 1. C. de præd. minor.*
34. Everhard. *in topic. in loco à defect. form. n. 2.* † Quò & facit,

facit, quod statuto requirenti presentiam, non satisfiat per procura-
torem, ex Panormit. in cap. cum parati extr. de appellat. Goldb. dict.
loc. num. 28. Nec licet argumentari à donatione simplici, ad donatio-
nem geradæ specialem, † postquam illa nudo perficitur consensu,
l. si quis argentum, §. ult. C. de donat. Jul. Clar. lib. 4. sentent. §. donatio.
quest. 14. n. 2. Adeoq; per procuratorem expediri eam nil obstat, l.
Labeo. ff. de pact. at donatio geradæ ipsam requirit traditionem,
quam à donatrice fieri jubet Const. Electoralis. quin † & insinuatio
donationis jam peractæ tantum periculum non importat, quàm do-
natio geradæ adhuc in judicio peragenda, illa enim sive fiat, sive non,
tamen ex pacto donator præstare eam tenetur, vel saltem ad inter-
esse conveniri potest: at donatio geradæ post traditionem demum
judiciale effectum sortitur, nec ullam antea parit obligationem,
supra th. 9. ut fieri non possit, quin cautius heic sit procedendum, &
quidem præsentem ipsam donatrice.

37.

38.

XXIX.

Non autem sufficit, ipsam donatricem in judicio esse præsentem,
sed † Curator in litem quoq; adsit, eiq; assistat necesse est, (apè allega-
tâ Const. Elect. 14. in verb: (durch ihren kriegischen Vormunden) Estq;
id TERTIUM donationis hujus solenne, ac reliquis actibus judicia-
libus commune, quia mulier personam in judicio standi non habet,
Landr. lib. 1. art. 44. & 47. Andr. Rauchb. p. 1. qu. 2. n. 50. nec † actum ali-
quem judiciale valet firmiter expedire absq; consensu Curatoris,
Const. Elect. 15. p. 2. Landrecht dict. lib. 1. art. 46. in pr. ibi: Jungfrauen un
Frauen müssen Vormunden haben/an allen ihren Klagen/h. e. super
quolibet negotio, ut bene advertit Matth. Coler. † non restringen-
do voculam actionis ad propositionem libelli judiciarii, sed exten-
dendo illam ad actus omnes tam voluntariæ, quam contentiosæ juris-
dictionis, part. 1. decis. 12. n. 32. & post eum Goldbeck. dict. memb. 3. n. 31.
idq; propter imbecillitatem judicii in rebus ac negotiis judicialibus
tractandis, l. si mulier, C. ad SCtum Vellejan. l. si pater, C. de sponsal. l. 1. §.
ult. C. de rei uxor. act. l. ult. C. de donat. ant. nupt. l. sicut, C. de præscript. 30
vel 40. annor. l. quisquis. §. ad filias. C. ad L. jul. majest. latè Andr. Tira-
quell. in l. 1. connub. Gloss. 1. part. 1. n. 71. & multis seqq. Andr. Rauchb.
dict. loc. usq; adeo † ut actus mulieris, absq; Curatoris autoritate in
judicio celebratus, nunquam tantæ sit efficaciam, quin si pœnitere ve-

39.

40.

41.

42.

E

lit,

l' t, qveat illū revocare & rescindere, Zobel, *in addit. ad text. germ. art.*
45. *lib. 1. Sandr. lit. e. Glos. Weichbild art. 22. & 26. Coler. dict. decis. 12. n. 38.*

43. & 39. ac licet † mulier, dum adhuc in vivis fuit, actui haut contradi-
xerit, attamen post mortem ejus, heredes illum impugnare non pro-
hibentur, Dan, Moller, *ad dict. Const. Elect. 15. n. 94. Berlich. part. 2. con-*

44. *clus. 17. n. 123. nempe, quia ipso jure actus ejusmodi est nullus, Coler-*
p. 1. decis. 67. n. 21. † quo casu heredes facti antecessoris contravenire
valent, l. quemadmodum. 7. C. de agricol. & censit. Hartm. Pistor. obs. 190.
Arius Pinell, in l. 1. part. 3. n. 83. vers. limitatur decimo, C. de bon. matern.
Dan, Moller, citat. loc. n. 97.

XXX.

45. Quantumvis † autem curator in litem, actus mulieris gerat instar
advocati, cujus sustinet vices, *Gloss. ad text. latin. in art. 46. & gloss.*
german. ad text. german. in art. 47. Sandr. lib. 1. ex quo non tantum à

46. *judice domicilii, † sed etiam ab eo, coram quo agitur negotium, con-*
stitui & ordinari potest, notante Goldbeccio dict. membr. 3. n. 39. ab

47. *eo tamen differt, quod non ut Advocatus † alium substituere valeat*
ad donationis actum, propter verba Const. Elect. 14. part. 2. quæ ipsius
Curatoris præsentiam requirunt ad donationis actum, ejusq; in-

48. *dustriam expetunt: † non autem per alium quid expediri potest,*
quando personæ eligitur industria, Petr. Rebuff. in cap. extirpanda.
30. §. qui verò. n. 14. vers. & ideò erit regula. extr. de præbend. Differt

49. *quoq; † Curator hic ad litem à Procuratore vel Advocato in rem*
suam, cujus multum interest, actum expediri: at Curator in litem
nil quicquam inde lucratur, sed saltem ad integrandam mulieris,

50. *quæ actum gerit, personam accedit; non sine insigni effectu, † quia*
per hoc, in ipso donationis actu præsens sit, necesse est, nec valebit
donatio, si ex postfacto autoritas ejus accesserit, l. obligari. §. tutor. ff.

de tutor. tutor. Bartol. in l. si quis mihi. §. jussum. ff. de acquir. heredit.
S. moncell. in tract. de decret. in præfat. n. 54. Joach. Mynsing, cent. 2.
observat. 34.

XXXI.

51. At nonnè † Curatoris vices maritus supplere poterit, si scilicet u-
xor maritata bona sua utensilia per donationem inter vivos judicia-
lem in alium transferre velit? Non sanè de utriusq; consensu disce-

52. *ptamus, † prout quæstionem hanc format Andr. Goldbeck. dict.*
membr.

membr. 3. n. 113. maritum siquidem hoc casu, donationem suo dissen-
su haud impedire, demonstratum dedimus *suprà tb. 19.* nec id in con-
tentionem vocamus, an † sufficiat adesse maritum, suamq; apponere
autoritatem, si Curator in litem conjugii fuerit datus, ac judicialiter
confirmatus, de quo forsan dubium non est; sed hoc saltem tangi-
mus, † num jure tutelæ vel curatelæ conjugalis, quam jura Saxoni-
ca deferunt marito, *Landrecht lib. 1. art. 31. & 45.* præsentia & autorita-
te ejus donatio geradæ judicialis æquè firmiter & validè celebretur,
ac si alius quispiam Curator adhibitus fuisset? Neminem opinor
latet, quod vulgò tralatitium est apud interpp. juris Saxonici: † mu-
lierem maritam bona sua solius mariti autoritate, absq; alio Cu-
ratore firmiter distrahere, aliaq; negotia tractare, & se obligare pos-
se, Dan. Moller, *ad Const. Elect. 15. part. 2. n. 3.* Matth. Wesenbec, *vol. 1.*
consil. 11. n. 17. Matth. Berlich, *part. 2. conclus. 17. n. 15.* Jacob. Schult, *in*
addit. ad Modest. Pistor. part. 1. quest. 14. n. 21. Anton. Hering, *de fidejuf-*
sor. cap. 18. n. 55. † Ex ratione prædictâ, quod de jure Saxonico maritus
quam primùm ingreditur thorum uxoris, fiat tutor ejus, *dict. art. 31.*
& 45. lib. 3. Landr. art. 45. Weichbild *art. 65.* Rauchb, *dict. quest. 2. n. 39.*
Matth. Coler, *part. 1. decis. 66. num. 3.* Frider. Pensold, *in addit. ad Coler.*
part. 2. decis. 222. n. 18. quæ & ipsa est causa, quod *in Const. Elect. 15. part.*
2. † particula (Et) quâ maritus Curatori adjungitur, & utriusq; con-
sensus ad actus mulieris requiritur; in verb: *ihrer Ehelichen und an-*
derer Vormunden / disjunctivè vulgò explicatur, ita ut alterutrum
sufficiat, vel mariti, vel alterius Curatoris consensum & autorita-
tem intervenisse, à Dan. Moller, *dict. loc. & lib. 3. semestr. c. 35.* Berlich,
dict. conclus. 17. n. 17. Cum infreqvens haud sit, † ut pro ratione subje-
ctæ materiæ, copulativa oratio in disjunctivam vel alternativam re-
solvatur, *l. sæpè ita. 53. ubi Dd. ff. de V. S.* Quò sic stante, haut minorem
mariti, quam alterius Curatoris esse autoritatem in adfistendo mu-
lieri donanti, quis existimaverit? Verùm quò minùs id asseramus,
† obstat sanctio Electoralis, quæ verbis disertis autoritatem Curato-
ris ad litem requirit in donatione Geradæ judiciali, *Const. 14. p. 2. verb:*
durch ihren kriegischen Vormunden / quàm multum verò ab invicem
differant curatela ad litem, & tutela conjugalis, quam sustinet de ju-
re Saxonico quilibet maritus, *Kriegische und Eheliche Vormund-*
schaft / vel inde perspicuum est, † quod maritus uxoris nomine in

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

judicio non admittatur, nec in actibus judicialibus ei adfistere valeat, si non & curatelam uxoris in litem susceperit, & Curatorium produxerit, *Ordin. process. judiciar. Elect. Saxon. tit. 8. §. do sie aber.* Joach. à Beust, *inl. 1. n. 213. ff. de jurejur.* Dan. Moller, *lib. 1. semestr. 18. n. 9.* Rauchb., *dict. qv. 2. n. 46.* Quantumvis ergò in distractione bonorum uxoris, autoritas mariti ceu tutoris conjugalis sufficiat, *dict. Const. Elect. 15. p. 2.* ad † donationem tamen geradæ ceu actum judicialem inferre inde non licet, quia periculosa fit à diversis illatio, *l. inter stipulantem. 83. §. sacram. 5. ff. de V. O.* Cardin. Tusch., *pract. conclus. lit. d. conclus. 517. num. 12.*

XXXII.

62. QUARTO deniqvè necesse est, † ut res geradicæ offerantur & tradantur donatario, *sepè citat. Const. Elect. 14. p. 2.* nec subsistit donatio geradæ judicialis absq; traditione reali, quæ est duplex: Ficta & Vera; † Illa, si rebus ad geradam pertinentibus domi vel alibi asservatis tradantur claves cistarum & capsarum, in quibus species donatæ continentur, *dict. Const. 14. in verb: Mit überantwortung der Schlüssel/* Harum siquidem traditione ex causâ donationis transfertur gerada, † licet cistæ haut aperiantur, non minus, ac si res ipsæ traditæ & translatae fuissent, *§. item si quis, ubi Johan. Schneidwin, & Matth. Wefenb. instit. de rer. divis. l. clavibus. ff. de contr. emt. l. 1. §. pen. ff. de acquir. possess. Andr. Goldb., dict. membr. 3. n. 41.* Sed cum in fictâ ejusmodi traditione, † jura in conspectu domûs vel horrei rerumq; aliarum transferendarum claves offerri velint, *dict. l. clavibus. §. dict. l. 1. §. pen.* quod in loco judicii, capsis & cistis haut præsentibus commodè fieri nequit, aliam Serenissimus Saxo substituit solennitatem, † ut nimirum unâ cum clavibus, designatio seu specificatio rerum geradicarum offeratur, quo fictæ traditioni ad effectum transferendi domini satisfiat, quæ hinc utrumq; simul requirit, & clavium & designationis rerum geradicarum exhibitionem, *dict. Const. 14. verb: Ein Verzeichniss mit überantwortung der Schlüssel/* † Etsi verò Matth. Berlich, per designationem intelligit specificationem particularem omnium ac singularum rerum ad geradam pertinentium, *part. 2. conclus. 16. n. 32* ex receptâ tamen observantiâ sufficit designatio generalis, † quæ enumeratis quibusdam speciebus, annexam habet clausulam universalem omnium illarum rerum, quæ geradæ vocalâ

com-

comprehenduntur, Dan. Moller. *ad dict. Const. 14. n. 7. ubi Reinhard,*
Rosa, Goldbeck, dict. membr. 3. n. 147.

XXXIII.

Vera dicitur traditio, † quando res ipsæ geradicæ traduntur do-
nataro, §. *per traditionem. ubi Joh. Harpprecht, n. 3. Inst. de rer. divis. &*
acq. ipsar. domin. nimirum in donatione extra locum iudicii, in ædi-
bus forsan donatricis ubi res existunt præsentis: quibus traditis
nec claves, nec designationem rerum offerri & exhiberi necesse est.
Non illas: † quia verâ traditione factâ, non opus est ulteriori ejus
fictione, quæ fit oblatione clavium, quia cessat fictio, ubi veritas lo-
cum sortitur, *arg. l. nec ei. 17. §. & primùm, 2. vers. tertio, 3. de adoption.*
veritasq; præfertur, quando cum fictione ad idem concurrit, *l. filio*
quem. ff. de lib. & posth. l. si fortè, ff. de castr. pecul. Goldb. dict. membr. 3.
n. 90. † Neq; hæc: Si quidem exhibitio specificationis est saltèm pars
quædam, seu adjunctum fictæ traditionis, *th. preced.* Quod si ergo ve-
ra traditio cessare facit ipsam traditionem fictam, ut modò diximus,
non certè adjunctum fictæ traditionis observari necessum est, præ-
fertim cum specificatio rerum æquiparetur heïc ipsis rebus, quarum
vice fungitur, † ut sic alterutrum, vel designatio vel præsentia rerum
donatarum sufficiat, postquam æquiparatorum eadem est juris dis-
positio, *l. 1. ubi Dd. ff. de legat. 1. nec refert quid ex æquipollentibus fiat,*
l. si ita esset. 15. ff. quando dies legat. ced. l. ult. C. de donat. quæ sub mod.
† Quò & faciunt verba manifesta *dict. Const. 14.* Ob gleich die donir-
ten Stücke nicht gegenwertig seyn würden/ Exigit nimirum sanctio
Electoralis designationem rerum in donatione geradæ judiciali, si
ipsæ præsentis non sint: † ex quò à contrario sensu redditur perspi-
cum, haud opus esse exhibitione specificationis, quando res gera-
dicæ sunt præsentis, & donataro ipsamet traduntur, Goldbeck,
dict. membr. 3. n. 152.

CAP. IV.

*Donationis Geradæ extrajudicialis quæ
requisita?*

XXXIV.

Haftenus de donatione geradæ judiciali: Accedamus jam ad ex-
tra

F 3

69.

70.

71.

72.

73.

74.

I.

- tra judicialem donationem, de quâ clara & expressa extat lex Serenissimi Saxoniae Electoris in *Const. 14. §.* So aber eine ihre Gerade außserhalb Gerichts/ *donatione inter vivos* vergeben wolte *ic. part. 2.* Ea; extra provincias † quoq; Electoratus Saxonici, ubi *dict. Const. 14.* recepta haud est, valida & firma ad translationem geradae habetur. Et si enim de hac nihil expressè reperitur provisum in jure Saxonico, quod duntaxat mentionem facit donationis geradae judicialis, *Gloss. in art. 27. Landr. lib. 1. Aut. Consultat. Const. constit. Saxon. lib. 1. part. 5. cas. 33. & lib. 2. part. 1. quest. 53.* † sufficit tamen ad probationem donationis hujus, quod bona mobilia indifferenter de jure Saxonico extra judicium ritè & firmiter per donationem inter vivos in alium transferantur, per tradita *Gloss. latin. in art. 52. Landr. lib. 1. lit. b. & ibidem Gloss. german. verb. In allen Städten/ ibi: Auch magstu solche fahrende Haabe außserhalb Gerichts vorgeben/ Andr. Goldb. de gerad. cap. 7. memb. 3. n. 99. Matth. Coler. part. 1. decis. 13. n. 3.* à quo nullibi res mobiles geradae sunt exceptae, † quin potius hoc ipso satis comprehensae, quod Serenissimus Saxo ceu defensor juris Saxonici, Albin. *in histor. misnic. part. 1. tit. 16. Petr. Heig. part. 1. quest. 4. n. 35.* dispositione suâ ab eo recessisse, haud praesumatur. † Praeterea & ipsum jus civile donationem extra judicialem probans, *l. Si quis argentum. & l. pen. C. de donat.* huic succurrit, quod cum jure Saxonico quoad geradam correctum haud reperitur, cur in provinciis Saxonici non aequè obtineret? *Gloss. german. in art. 36. in fin. Landr. lib. 2. Gloss. in art. 44. in verb. da liesen die Bauren. Landrecht. lib. 3. Bartol. in l. omnes populi. n. 60. ff. de just. & jur. Goldbeck. dict. membr. 3. n. 100.*

XXXV.

- Quemadmodum verò donatio geradae judicialis suis constat Solennibus, ut ex praedictis clarescit; † Ita & donatio extra judicialis certis requisitis est vinculata: Quorum PRIMUM se offert, ut fiat donatio ab ipsâ donatrice, in † praesentia duorum vel trium testium vel etiam Notarii & testium, *dict. Const. Elect. 14. §.* So aber eine/ *verb. In bensenn zwener oder drener Zeugen/ oder aber auch vor Notarien und Zeugen/ ic. idq; non tam ob causam probationis & testimonii, quam † ad solennitatem actus formalem. quæ donationi eandem tribuit firmitatem, idemq; robur, quo constat donatio geradae judicialis, cui hæc extra judicialis æquiparatur, Goldbeck. dict. membr. 3.*

n. 72. † Etsi verò Notarii præsentia haud præcisè requiritur, sed dona-
tio coram solis testibus facta subsistit, ut expeditum facit vocula (O-
der) disjunctiva seu alternativa: consultius tamen est Notarium
adhibere, † qui instrumentum desuper conficiat, quod ceu publicum
& authenticum ulteriore non indiget probatione, sed fidem mere-
tur perpetuam, Anton. Fab. in Cod. lib. 6. tit. 5. defn. 10 n. 7. Bartol.
Socin. vol. 3. consil. 95. n. 5. Philipp. Decius consil. 42. n. 5. Jason. in l. si duo
patroni. §. idem Julianus. n. 25. ff. de jurejur. quia † Notarii sunt publi-
cæ personæ, habentes jurisdictionem sive notionem in actibus vo-
luntariis, iudicesq; vocantur chartularii, Gloss. in l. i. verb. iudicis. ff.
de iudic. Marant. part. 4. distinct. 18. n. 2. Matthes. singul. 20. in apostillâ. n. 3
Andr. Gail. lib. 1. observat. 1. n. 13. Regn. Sixtin. de Regal. lib. 2. cap. 15. n. 12.
Matth. Stephan. de iurisd. lib. 2. part. 2. cap. 5. in pr. † quare fides haben-
da eorum instrumentis, ex quibus triplex oritur præsumtio: Una,
quoad materiam, quod sint: altera quoad formam, quod sint solen-
nia; & tertia quoad finem, quod omnia quæ sunt inscripta, ita sint
gesta, prout inveniuntur à Notario consignata, Matth. Wesenbec.
part. 3. consil. 130. n. 63. & part. 4. consil. 183. n. 17. † Omisâ verò instru-
menti confectione, vel Notario prorsus non adhibito, id negotii re-
linquitur, ut si de fide donationis dubitetur, testes jurare necesse ha-
beant, licet donationi subscripserint: Scilicet, † quia tùm non scri-
ptura ipsa, sed testes arguunt veritatem actûs & negotii, adeoq; non
per scripturam, sed per testes id probatur, ut in simili loquitur Mo-
lin. in consuet. Parisien. tit. 1. §. 5. n. 16. Non aliter verò fides testibus ha-
betur, † quàm si depositionem suam jurejurando firmaverint, l. juris-
jurandi. 9. C. de testib. cap. nuper. cap. quoties. extr. eod. tit. Anton.
Fab. in Codic. lib. 4. tit. 14. defn. 8. n. 2.

XXXVI.

SECUNDUM donationis extra judicialis requisitum in eo posi-
tum est, ne † res geradicæ superent valorem quingentorum aureo-
rum hungaricorum, citat. Const. Elect. 14. §. So aber eine ihre Gera-
de/te. idq; petitum ex jure communi, † quo omnis donatio excedens
summam quingentorum solidorum, actis judicialibus est insinuan-
da, §. alia. instit. de donat. l. sancimus. 34. & l. si quis argentum. 35. §. ult.
C. eod. tit. Cur ita? quadruplicem † vulgò Doctores proferunt ratio-
nem, i. quo inter donationem & insinuationem possit deliberare
do-

9.

10.

11.

12.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

- donans, an sibi expediat donationem perficere, nec ne. 2. ut iteratio actus per insinuationem declaret & ostendat perseverantiam mentis donatoris, 3. tollatur omnis suspicio fraudis. 4. & occurratur falsis probationum modis, Henr. Bocer, *in tract. de donat. cap. 3. n. 57.* Joh. Harppr. *ad dict. §. alia. n. 137. instit. de donat.* Petr. Rebuff, *in comm. ad Reg. const. gall. rō. 1. tit. de donat. insin. art. 1. gloss. 1. n. 2.* Jacob. Menoch, *lib. 3. consil. 261. n. 19. & seqq.* Roland. à Valle *lib. 2. consil. 70. n. 17.*
19. † quarum tamen neutra præter tertiam ad donationem geradæ accommodari potest. Etsi verò aliàs verbum solidi ambiguum est, ut quod in prisca Saxōnum legibus significat minoris monetæ genus, & germanicè appellatur (Schilling) quoniam & † si de aureâ accipiatur monetâ, ejusdem pondus adhuc dubium, propter incertam ac diversam aureæ monetæ æstimationem, ut videre est apud Budæum, *lib. 3. & 5. de asse.* Didac. Covarr. *de collat. vet. numism. cap. 3. in pr.* Andr. Gail, *lib. 2. observat. 39.* † unde tam variæ interpp. opiniones exortæ, ad quam aureorum nostratium quantitatem donatio absq; insinuatione subsistat, quas refert Wurmser. *in observat. præct. tit. 49. de verb. signif. observat. 11.* Joh. Guttierrez. *in tract. de juram. confirm. cap. 7.* Henr. Bocer, *dict. cap. 3. n. 66. & seqq.* Johan. Köppen *decis. 5. n. 16. & 17.*
22. † adeò ut hoc cujusq; loci statutis & consuetudinibus relinquendum existimaverint, ceu rem merè positivam, cum nec ipsa solidorum summa olim fuerit certa, sed primùm ducentorum solidorum, quæ dein ad trecentos, ac demum ad quingentos est aucta, *dict. l. sancimus. 34. in pr. & l. 36. §. ult. C. de donat. dict. §. alia. 2. vers. & cum retrò. instit. eod. tit.* † Attamen expeditum hodiè est, quod per solidum intelligatur aureus Ungaricus, ita, ut donatio tum demùm requirat insinuationem, si excedat quingentos ducatos, *arg. Ordin. criminal. Carol. art. 160. junct. Const. Elect. 32. §. 1. ibi: Ueber fünff der besten Ungarischen Gulden/* *re. part. 4.* Matth. Wesenb. *in not. margin. ad Job. Schneidwin, in dict. §. alia. n. 24. lit. a. & in parat. ff. de donat. n. 6.* Dan.
24. Moller. *lib. 1. semestr. 37. n. 2.* † Valida itaq; erit donatio geradæ, si æstimatio ejus non excedat quingentos ducatos; quod satis expressum, *dict. Const. 14. part. 2. verb: Und die Stücke über 500. Ungarische Gulden nicht theten außtragen/* Nec est, ut de † augmento vel decremento ducatorum, quoad extrinsecam qualitatem sive valorem crescentem vel decrescientem heïc simus curiosi, † si rerum geradicarum æstima-
26. stima

Estimatio fiat secundū ducatos in specie, quod omninò fieri debet. Ex-
 cedente autē valore honorū utensiliū quingentos ducatos, num do-
 natio planè irrita erit? Nequaquam: † Sed res ita est temperanda, ut
 annulletur donatio saltē quoad superfluum, & summam quin-
 gentos aureos excedentem, in reliquis verò subsistat, quia † hoc juris
 obtinet in aliis donationibus, *dict. l. sancimus, 34. in pr. ibi: Hoc quod
 superfluum est, tantummodò non valere, reliquam verò quantitatem,
 quæ intra legis terminos constituta est, in suo robore perdurare, quasi
 nullo penitus alio adjecto, sed hoc pro non scripto vel non intellecto esse
 credatur. C. de donat. l. si quis argentum, 35. §. sin autem, 3. in fin. C. eod.
 tit. Novell. 162. c. 1. §. Et illud etiam, & c. Henr. Bocer. dict. cap. 3. n. 80. Jul.
 Clar. lib. 4. sentent. §. donatio. quest. 17. n. 2. Joh. Harppr. ad dict. §. alie
 aurem, n. 148. Et ibi etiam Joh. Schneidwin, n. 39. inst. de donat. † at nul-
 libi aliud de donatione geradæ reperitur constitutum: quidni ergo
 & hæc intra terminos legis Saxonicæ constituta subsisteret? cum
 præsertim juris sit notissimi, utile † per inutile non vitari, quoties
 aliqua separationis vel divisionis ratio iniri potest, *cap. utile. 37. ubi
 gloss. extr. de reg. jur. in 6to. l. sed si mihi. 5. ff. de V. O. l. sed etsi. 12. ff. de con-
 stit. pecun. l. placuit. 29. ff. de usur. l. 11. ff. de stipul. servor.**

XXXVII.

Non itaq; subsistit donatio geradæ extrajudicialis in summâ quin-
 gentos ducatos superante: At † quid si apud acta insinuetur? Ut ma-
 ximè aliàs insinuatio judicialis donationē etiã † quoad excessū præ-
 dictæ summæ convalidat, *dict. §. alie 2. dict. l. sancimus, 4. dict. l. si quis ar-
 gentum, 35. §. ult. C. de donat.* parum tamen † ponderis habet in do-
 natione geradæ, nec eam corroborare potest, quia actum donationis
 jam subsistentem præsupponit, cui postea coram iudice publicato,
 & in acta relato plenam tribuit firmitatem, *Mozz. in tract. de donat.
 tit. de substant. n. 6. Joh. Harppr. in dict. §. alie, n. 137. † sed quomodo id
 applicabitur donationi geradæ, quæ ob formæ defectum ab initio
 planè est irrita, nec vel judicialis vel extrajudicialis donationis no-
 men ac qualitatem assumit: non illius, quia traditio haut facta est
 apud acta, dict. Const. Elect. 14. † neq; hujus, ut quæ ultrà summam
 permissam per se nulla: adeoq; nec subsequente insinuatione con-
 firmari valet, l. 5. C. de legib. scilicet † quia summa quingentorum du-
 catorum ipsam intrat donationis geradæ formam, cujus ommissio
 actum omnem in residuo potiùs infirmat, quàm ut apicem confir-*

F

matio-

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37. mationi per insinuationem relinquat, Forma † siquidem ad amu-
 sim adimpleri debet, *cap. 22. extr. de rescript. cap. pisanis. 19. extr. de*
rest. spoliat. cap. venerabili. 37. extr. offic. & potest. jud. delegat. l. cum his.
 38. *8. §. si prator. ff. de transact. l. qui per salutem. 33. ff. de jurejur. † & omif-*
sio ejus in quâlibet, vel minimâ etiam portiunculâ, vitiat actum, Ja-
son. in l. 1. n. 25. vers. item omissio formæ ff. de lib. & postb. & lib. 2. consil.
149. n. 12. Bald. lib. 2. consil. 76. col. 1. vers. prætereâ statutum dicit. Andr.
Gail lib. 2. observat. 65. n. 5.

XXXIIX.

39. TERTIUM nunc subintrat requisitum, † quod est traditio rerum
 geradicarum, *sæpè dict. Const. Elect. 14. in pr.* So aber eine ihre Gerade
 außserhalb Gerichts donatione inter vivos vergeben wolte / & in verb.
final. Auch darneben die donirten Stücke zugestellet und übergeben
 40. werden / cum enim donatio nec pactum sit, nec contractus, † sed
 modus acqvirendi dominium, ut demonstravimus *suprà. th. 9.* fieri
 non potest, ut omittatur traditio, quæ sola est medium & manus
 translationis, *§. per traditionem. instit. de rer. divis. l. 9. §. hæc quoq. res. 3.*
 41. *ff. de acqvir. rer. dom.* † Eamq; duplicem posuimus, fictam & veram,
th. 32. Ultraq; in donatione quoq; extrajudiciali suum sortitur effe-
 ctum, & sufficiens habetur ad transferendam geradam; illa perfici-
 42. tur exhibitione clavium in conspectu arcarum, † quibus res geradicæ
 continentur, *prædict. Const. 14.* Jedoch so müssen die Schlüssel alsdañ
 in Gegenwart der Kasten und Truhen darinnen solche Stücke ver-
 wahren / dem donatario zugestellet werden. Non etenim ficta perfici-
 43. citur traditio solâ clavium oblatione, † sed in conspectu rei trans-
 ferendæ id fiat, necesse est, *l. clavibus. 74. ff. de contr. emt. dict. l. quâ*
ratione. 9. §. item si quis merces. 6. l. 1. §. si jusserim. 21. ubi Bartol. & Ja-
 44. *son. ff. de acqvir. rer. domin. Joh. Harppr. ad §. interdum etiam. 44. n. 3.*
inst. de rer. divis. Quid verò, † si designatio specierum donatarum u-
 nâ cum clavibus exhibeatur, anne valida tum erit donatio extraju-
 dicialis, ut maximè res ipsæ in cistis præsentés haut sint? Nequaquam;
 licet enim specialiter receptum sit, ut designatio rerum geradicarum
 suppleat defectum realis præsentia in donatione judiciali, *th. 32.*
 45. *Const. Elect. 14. in pr.* † attamen res aliter se habet in donatione extra-
 judiciali, ad quam præcisè Sanctio Electoralis præsentiam requirit,
 deficiente scilicet causâ illius specialitatis, quod parum commodè
 cistæ

cistæ cum rebus geradicis in locum iudicii transportentur. Non mi-
nima igitur pars est solennitatis in donatione extrajudiciali, † ut in
præsentia cistarum, quibus bona continentur utensilia, claves exhi-
beantur, à quâ neutiquam recedendum salvò donationis actu, qui
formâ neglectâ penitus infirmatur, *l. cum hi. §. si prator. ff. de transact.*
l. i. C. de præd. minor. Everhard, *in top. loc. à defect. form. n. 2.* † idq; vo-
cula (Müssen) quæ necessitatem importat, *in allegat. Constit. 14.* lucu-
lenter evincit, Andr. Goldb. *de jur. gerad. c. 7. membr. 3. n. 75.*

XXXIX.

Quod † si verò ipsæ res geradicæ offerantur & exhibeantur dona-
tario, propriâ & reali traditione perfici dicitur donatio extrajudi-
cialis, *dict. Constit. 14. in verb: Auch darneben die donirten Stücke zuge-*
stellet und übergeben werden. sit † namq; vera traditio, cum vel res
mobilis de manu in manum datur, vel quis in rei immobilis posses-
sionem inducitur, *Dd. in l. si me in vacuum. 34. ff. de acquir. vel amitt. pos-*
sess. Philipp. Matth. ad l. id quod nostrum. 11. num. 15. ff. de reg. jur. Johan.
Harppr. *in §. per traditionem. 40. n. 3. inst. de rer. divis.* ex quò † satis ma-
nifestum, casu hoc exhibitionem clavium necessarium haut esse, ne
traditionem veram cum fictâ confundamus, secundum ea, quæ dixi-
mus *supra th. 33.* nisi † verba jam prolata *ex Constit. 14.* Auch darneben.
scrupulum injiciant, quæ quia sunt copulativa, utrumq; requirere
videntur, *l. si heredi plures. 5. ff. de condit. instit. §. pen. inst. de hered. instit.*
Bartol. *in l. ea tamen. 46. ff. de legat. 3.* Everhard, *in loc. à natur. copul. n. 12.*
Sed absona esset hæc illatio, † quæ ut evitetur, verba prædicta disjun-
ctivè intelligit Andr. Goldbeck *cit. membr. 3. n. 34.* ita ut vel claves in
conspectu cistarum; vel ipsas res geradicæ tradi necesse sit, & sic al-
terutrum sufficiat, cum † non semper copulativa jungat, sed in-
terdum disjungat, pro subjectâ materiâ, *l. pen. §. ibi Dd. C. de verb.*
signif. Panorm. *in cap. 2. §. in cap. inter ceteras. extr. de rescript.* Bartol.
in l. i. in pr. ff. de pact. De quo intellectu, nihil est, quod hæsitemus,
† si verba finalia *dict. Constit. 14.* (Der donatarius ihr die donirten Stü-
cke/oder die Schlüssel darzu wieder zustelle) cum præcedentibus con-
feramus: Reservatô nimirum donatrici usufructu geradæ, vel res
ipsas, vel saltem claves restitui jubet Saxo Serenissimus, † ex quo sanè
alterutrum duntaxat tradi necesse sit, colligimus. Idq; tanto magis

56. † quod cesset fictio quando veritas intrat, *arg. l. nec ei. 17. §. Et primū*
2. vers. 3. ff. de adopt.

XI.

57. Sunt hæc tria requisita ad donationem geradæ extra judicialem
necessaria: Quibus num adhuc † QUARTUM, quod in præsentia & au-
toritate Curatoris in litem recumbit, addi debeat, expeditum haut
est? Id namq; in donatione judiciali nequaquam omittendum de-
monstravimus *supra th. 29. ex Const. Elect. 14. part. 2.* quæ propria & fixa
58. materiae hujus sedes habetur, *in verb. durch ihren kriegischen Vor-*
munden. † multo minùs ideoq; in donatione extrajudiciali, autori-
tas Curatoris negligenda erit, ob majorem læsionis metum in rebus
gerendis, cui longè difficiliùs extra judicium & Magistratu absente
59. occurri potest; nec enim peractâ donatione, † remediū restat mulie-
ribus, quo actū revocare & res geradæas semel alienatas rursus repe-
60. tere queat, *l. generaliter sancimus. 10. C. de revocand. donat.* Quin & † cū
generaliter sit constitutū, mulierē nil quicquā vel in judicio, vel ex-
tra judiciū agere & alienare posse, nisi id Curatoris sui fiat interventu,
Const. Elect. 15. vers. gleicher Gestalt / ibi: In und aufferhalb Gerichts
schliessen und handeln, damit sie sich gegē niemand verpflichten. part. 2.
61. non tutò ab hâc generalitate donationē geradæ excipere licet. † Ne
verbulo tamen mentionem facit Curatoris in litem, ejusq; præsen-
tiam requirit Sanctio Electoralis ad donationem rerum utensilium
extrajudicialem, *in dict. Const. 14.* ut maximè requisita illius accuratè
62. congesserit, † procul dubio hoc unicum non præterminissum, si neces-
sarium id foret ad actum donationis convalidandum. Nec etiam
alibi quicquam de hoc reperitur statutum, ut hinc suspecta non im-
meritò videatur nobis prædicta assertio. Rectiùs autem dixerimus
63. † subsistere donationē geradæ extra judicium factam, etiam sine au-
toritate Curatoris in litem, cum Jacob. Thoming, *decis. 6. n. 22.* Andr.
64. Goldb. *dict. membr. 3. n. 136. & seqq.* ne incurramus illud tritum: † E-
rübescimus sine lege loqui, *Novell. 18. cap. 5.* Jason. *in l. præses præ-*
vinciæ. 12. n. 3. vers. unde erubescimus. C. de transact. Hier. Schurff. *cent.*
1. consil. 32. n. 2. Aym. Cravett. *consil. 25. n. 9.* Franc. Vivius *decis. 358. n. 4.*
65. Matth. Wesenb. *consil. 2. n. 1.* † Cumq; mulieres solutæ de jure Saxo-
nico mobilia sua alienare & donare possint etiam sine Curatore ad
litem, *Sandr. lib. 1. art. 45. vers. Mägde aber / oder unbemañte Wei-*
bere/ze.

bere / *rc. Const. Elect. 15. § ult. vers.* wie denn auch den Wittben und
Jungfrauen / *rc. part. 2. animadvertere* haut possumus, † qvò prætextu
in donatione rerum utensilium, quæ & ipsæ sunt mobiles, regula sit
limitanda, quâ potius standum donec exceptio probetur, *cap. cum
ecclesia sutrina. 3. sub fin. extr. de caus. possess. & propriet. Cagnol. in l. 2.
n. 185. C. de pact. inter emt. & vendit. Hier. Schurff. cent. 3. consil. 90. n. 14.
Bald. in l. si tutor. 6. in fin. C. de serv. pignor. dat. manumis. Ludolph. Schra-
der. de feud. part. 9. cap. 7. n. 146.* † Parū verò roboris habet ad proban-
dum sanctio *dict. Const. Elect. 15. vers. gleicher gestalt* / quæ omnem
mulier s actum sine Curatore ad litem gestum annihilat : quia lo-
qvitur † de bonis immobilibus, uti facit expeditum *vers. sequens* :
wie daß auch den Wittben und Jungfrauen / *rc.* qui liberam de rebus
mobilibus dispositionem sine Curatoris ad sensu mulieribus solutis
attribuit, † Nee fortior petitur probatio ex donatione judiciali, quæ
sine Curatoris autoritate non subsistit, *dict. Const. Elect. 14.* siquidē à
donatione judiciali ad extrajudicialem non firmiter argumentari li-
cet, † propter rationem diversitatis, quæ non in metu læsionis confi-
stit, sed actum judicarium respicit, cui sine Curatore mulier interesse
nequit, quia personam in judicio standi legitimā non habet, *Andr.
lib. 1. art. 44. & 47. Andr. Rauchb. lib. 1. quest. 2. n. 50.* † Exaudiri ta-
men id volumus de Curatore mulieribus ad donandū constituendo:
quod si enim iis de Curatore jam antea fuerit provisum, lubentes
concedimus, absq; autoritate ejus, geradam non validè donari, se-
cundūm tradita *Gloss. Lehenrecht cap. 56. col. 5. in verb. Ihr sollet wis-
sen / daß kein Mündlein etwas gethun mag / noch geloben / noch lassen /
das ihm schädlich mag seyn / ohne seinen Vormündern / Andr. Goldb.
dict. membr. 3. n. 144.*

XLI.

Qualiacunq; autem hæc sint requisita, † tum demūm ea observari
debent, si mulier universam suam geradam per donationem inter vi-
vos in aliū transferre velit, prout ex Rubricā pariter & totō contextu
Const. Elect. 14. part. 2. ad oculum patet; De geradā siquidem loqui-
tur, cujus alienationi certa præscribit solennia : † Ecquis verò nescit,
geradam esse quiddam universum, quod ambitu suo multa universa-
liter comprehendit, omnem scilicet ornatum, vestitum & supelle-
tilem muliebrem, &c. ad instar hæreditatis, patrimonii, dotis, pe-

F 3

culii,

66v

67v

68v

69v

70v

71v

72v

73v

culii, &c. quæ omnia universitatis sunt nomina, Francisc. Pfeil *lib. 1.º*
consil. 90. n. 8. Andr. Goldb. *de jur. gerad. cap. 1. n. 10.* Modest. Pistor.
74. *part. 1. quest. 21. n. 3.* † Quod si ergò mulier duntaxat rem aliquam
particularem geradicam alteri donare velit, dubium non est, quin
nudâ traditione absq; aliis solennitatibus id facere queat, Simon Ul-
ricus Pistor, *in not. ad observat. 190. Hartm. Pistor. vers. præterea per*
Constitutionem &c. Dan. Moller, *ad dict. Const. Elect. 14. n. 7. ubi alle-*
gat. Wesenbec.

CAP. V.

Solennia Donationis antidoralis quænam?

X L II.

1. Diximus *suprà th. 22.* Vxorem geradam suam per donationem inter
vivos in maritum transferre haut posse, usq; adeò, ut nec morte do-
natio hæc confirmetur, *Const. Elect. 13. p. 2. verb.* So sey sie doch nicht
befugt / ihrem Ehemanne dieselbige obgesakter massen zuzuwenden /
und ist diese *donatio* auch so fern und weit unträftig / daß sie durch fol-
gendes absterben der Frauen nicht befräftiget wird / scilicet, † quia de
2. jure pariter civili & saxonico inter Conjuges donatio est prohibita,
nec subsistit, priusquam mors donantis supervenerit, & sic in dona-
tionem mortis causâ quasi degeneraverit, *l. cu n hic status. 32. ff. de do-*
nat. int. vir & uxor. & Andr. *lib. 1. art. 31. §. Darum mag kein Weib.* Co-
ler. *p. 1. dectf. 12. n. 22.* Joh. Schneidw. *ad §. alia autem. n. 57. inst. de*
donat. quæ in geradâ effectû suo destituitur, *suprà th. 10.* Ne tamen o-
mnis præcludatur via Vxori geradam † marito donare volenti, restat
3. hoc unicum, ut fiat donatio intuitu remunerationis, quæ à regulâ le-
gitur excepta, *citat. Const. Elect. 13. verb.* Wann aber die *donatio anti-*
doralis oder *remuneratoria* ist / daß sie *ipso jure* unter den Eheleuten
alsobald von Anfang zuläßig / so kan auch dieselbe dißfals zu recht
vor bestendig gesprochen werden. Deficiente nimirum † causâ pro-
4. hibitionis, siquidem ejusmodi donationis actus inter conjuges ab i-
nitiò statim consistit, nec indiget confirmatione per mortem, *l. quod*
autem. 7. §. si vir & uxor. l. sed et si. 25. ff. de donat. int. vir. & uxor. l. 3. ff. pro
donato. Matth. Wesenbec. *in parat. ff. de donat. int. vir. & uxor. n. 4.* Joh.
Schneidw. *dict. loc. n. 58.* Andr. Tiraqvell. *in l. si unquam. in verb. dona-*
tionem. n. 21. Bartol. & Jason. *in l. divertio. ff. solut. matrim.* Jul. Clar.
lib.

lib. 4. sentent. §. donatio. quæst. 3. n. 1. Coler. dict. decis. 12. n. 44. † quia
 donatio ob causam facta, maximè reciproca seu vicissitudinaria,
 propriè donatio non est, l. Aquilius Regulus. ff. de donat. sed potius
 quædam permutatio, Gloss. in dict. l. quod autem. 7. §. si vir & uxor.
 Andr. Tiraquell. dict. loc. n. 110. Henr. Bocer. de donat. cap. 12. n. 4.
 Andr. Goldbek. de gerad. cap. 7. membr. 4. n. 47. Nec distingvimus
 † hîc inter donationem remuneratorem seu antidoralem, & reci-
 procam sive mutuâ, vel vicissitudinariam, Etsi enim propriè loquen-
 do, differentia quædam inter duas hæc donationum species existit,
 † dum illa præterita solummodò respicit merita: hæc autem dona-
 præsentia, Tiraquell. dict. loc. n. 109. Goldb. dict. membr. 4. n. 45. Bo-
 cer. dict. cap. 12. n. 45. Arius Pinel. in l. 1. part. 3. n. 63. C. de bon. matern.
 promiscuè tamen vulgò sumuntur, donatioq; reciproca † appella-
 tione donationis antidoralis largè acceptæ comprehêditur, & utraq;
 inter conjuges subsistit, dict. l. quod autem. 7. §. si vir & uxor. ff. de
 donat. int. vir. & uxor. l. si pater puella. ubi Dd. C. de inoff. testam. Andr.
 Gail lib. 2. observat. 40. n. 7. Goldb. dict. membr. 4. licet aliter senserit
 Dan. Moller. ad dict. Const. 13. n. 6.

XLIII.

Ut maximè verò † dict. Const. Elect. 13. generaliter & indeterminatè
 loquitur de donatione geradæ inter conjuges reciprocâ & anti-
 doralis, nec ullius mentionem facit solennitatis, dubium tamen
 non est, quin requisita illa formalia, † quæ Const. Elect. 14. p. 2. notan-
 tur, & à nobis speciaticim recensita fuère, supr. c. 3. & 4. hoc etiam casu
 strictè observari debeât, Andr. Goldb. dict. membr. 4. n. 38. Dn. Sigism.
 Finckelthuf. observat. 103. n. 6. & seqq. † non modò ob rationis iden-
 titatem, quò nempè facilitati in distrahendâ geradâ non sine injuriâ
 proximæ Cognatæ, occurratur, sed & † quia donatio rerum utensi-
 lium certæ formæ generaliter est astricta, dict. Const. 14. à quâ remu-
 neratorem & reciprocam donationem ceu speciem sui generis ex-
 cipere haut licet, arg. l. si chorus. 79. ff. de legat. 3. † Repetita deoq; vo-
 lumus heïc requisita donationis geradæ judicialis & extrajudicialis,
 conjugibus in donatione antidorali & reciprocâ semper pro oculis
 habenda, ne omissis iis corruat actus donationis. Non tamen in iis
 subsistendum: sed † specialia quædam insuper requisita & solennia
 in donatione hæc geradæ inter conjuges antidorali & reciprocâ ob-
 serva-

5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.

ter
lo-
cht
en/
fol-
de
ita,
na-
do-
Co-
le
n o-
stat
à le-
nti-
ten
echt
pro-
bi-
vod
pro
oh.
na-
lar.
lib.

15. "fervari oportet, quorum tractationem jam aggredimur. Estq; PRIMUM, vera & actualis remuneratio: † de quâ certò constare debet, ita ut non modò fiat traditio bonorum utensilium, quæ est fundamentum remunerationis, sed & ipso actu hæc sequatur; nec sufficit spes remunerationis vel saltèm ex naturâ reciprocorum, † quorum
16. eadem est ratio & disciplina, *Alexand. lib. 5. consil. 131. n. 2. Nicol. Boër. decis. 48. n. 3. Modestin. Pistor. lib. 2. consil. 42. n. 29. Maurin. de restit. in integr. cap. 216. num. 1. & modus in uno, in alio etiam observari debet, Sylvan. de feud. recognit. quæst. 31. n. 2. Roman. consil. 129. num. 3. Quin &*
17. † cum permutatio traditionem rei ab utrâq; parte jam factam præsupponit, *l. 1. ff. de rer. permut. Anton. Fab. lib. 6. conject. 9. fieri non potest, ut suspendatur remuneratio in donatione antidotali, quia hæc ipsa quædam habetur permutatio, th. preced. † Quod si ergò remuneratio differatur in tempus mortis, veluti quod maritus in testamento uxorem remunerationis loco heredem instituat, donatio haut valida erit, † quia donatio in aliud dilata tempus, simplex potius quàm reciproca habetur, l. cum hic status. 32. §. si ambo. 14. vers. proinde rectissimè dicitur. l. 48. ff. de donat. int. vir. & uxor. Tiraqvell. in dict. l. si unquam. verb. donatione largitus. n. 116. C. de revocand. donat.*
- 18.
- 19.
20. Bocer. dict. cap. 12. n. 6. † Et ponit remuneratio in casum mortis dilata conditionem, si nempe uxor superstes sit marito defuncto: quis verò conditionalem donationem, mutuam ac vicissitudinariam appellitaret? obstante † semper incertò conditionis eventu, Jul. Clar. in dict. §. donatio. quæst. 2. Andr. Gail lib. 2. observat. 40. n. 7.
- 21.

XLIV.

22. Ex quo porrò sequitur, non sufficere de meritis in genere dictum fuisse, sed † certa quoq; sint denominata necesse est, si maxime præterita veniant in considerationem, *Tiraqvell. dict. loc. num. 87. Andr. Rauchb. part. 2. quæst. 11. n. 16. Andr. Gail lib. 2. observat. 38. n. 6. Joseph. Mascard. de probat. vol. 1. conclus. 186. idq; etiam ex naturâ reciproca-*
23. *tionis, † cum & gerada exprimi debeat, quippè quæ sub generali donatione aliàs non comprehenditur, Gloss. in Weichbild art. 23. n. 12. & seqq. ac quomodo quæso constare potest de verâ remuneratione, si merita non exprimantur, quia tñò quævis hoc casu pro legitimis & sufficientibus habentur, sed ea solummodò ad quæ aliàs donatarius haut tenebatur, nec enim merita jure debita, veluti sunt operæ & obse-*
- 24.

obsequia ab uxore, filiò & libertò, marito, patri & patrono præstan-
da, remunerationem aliquam exposcunt, nec donationem remunera-
toriam efficiunt, quia in necessitatibus † nemo liberalis existit,
l. si seruo. ff. de hered. instit. l. proxima. ff. de rit. nupt. Goldbec. dict. membr. 4. num. 32. Deq; iis adeò constare debet, ut nec ea allegare suf-
ficiat, sed & probare necessum sit; Non etenim † sufficit, de meritis
in genere vel specie quicquam asseri, si non probata fuerint, maxi-
mè inter personas prohibitas, quales sunt vir & uxor, Andr. Tira-
qvell, *ad dict. l. si unquam. verb: donatione largitus. num. 87.* † nam in
prohibitis non creditur assertioni etiam speciali donantis, ideò fa-
ctæ, ut valeat donatio aliàs invalida, per *l. qui testamentum. ff. de pro-
bat. Goldb. dict. loc. n. 3. Tiraqvell. cit. loc. n. 89.*

25.

26.

27.

XLV.

SECUNDUM hujus donationis requisitum desiderat, † ut utraq;
donatio fiat in continenti, sive uno eodemq; contextu; quia est que-
dam permutatio, *Gloss. in l. quod autem. 7. §. si vir. & uxor. ff. de do-
nat. int. vir. & uxor.* quæ procul dubio præsentem rei traditionem
ab utrâq; parte in continenti factam præsupponit, *l. 1. ff. de rer. per-
mutat.* † ex quò etiam donatio quævis mutua atq; reciproca ita per-
ficitur, ut eòdem contextu & vestigiò eòdem, alter ab alterò, atq;ve
ita uterq; aliquid confestim capiat: veluti, si donem tibi fundum,
& tu mihi vice mutuâ eòdem contextu dones domum, *Henr. Bocer. de donat. cap. 12. n. 3. Tiraqvell. in dict. §. donatione largitus. n. 110. & 116. in fin. C. de revocand. donat.* † Quod si ergò non unò contextu, sed ex
intervallò, donatio fiat antidotalis, ita ut uxor hodiè geradam, &
post annum demum Maritus aliquid recipere donet, nequaquam
actus donationis subsistit, ut probat per *l. que jam nupta. 48. ff. de do-
nat. int. vir. & uxor. Goldb. dict. membr. 4. n. 51. Gail lib. 2. observat. 40. n. 7. Hartmannus Hartmanni, lib. 2. observat. tit. 44. observat. 2. n. 9.*
† At quænam unò contextu fieri dicitur mutua donatio? Dubium
hoc ita resolvit Tiraqvell, *dict. loc. n. 117. & 119.* ut saltem longum ex-
cludatur intervallum, si verò unâ die ac locò facta sit donatio; in
continenti & unò contextu censeatur perfecta, *arg. l. lecta. ff. si cert. petat. l. cum antiquitas. C. de testam. & l. heredes patam. §. uno contex-
tu? ff. eod. tit. l. si ita fuero. §. cum pecuniam. ff. de donat. Bald. in l. pen. §. mulier. ff. solut. matrim.* † Nec actum hunc invalidat, si do-

28.

29.

30.

31.

32.

G

natio

natio reciproca in diversis fuerit facta instrumentis, modò in continenti, Gvid. Pap. *singul.* 878. Tiraqvell. *citat. loc. n.* 117. quia remuneratoria donatio duplicem in se continet actum, perindè ut testamentum vel donatio mortis causâ inter conjuges reciproca, quidni ergò etiam in duplici instrumento, unâ die, eodemq; locò consignata subsisteret? sufficit † enim unam alterius contemplatione fieri donationem, idq; in instrumentis exprimi, quò de remuneratione, quæ est basis & fundamentum hujus actus, liquidò constet, Jason *in l. 1. §. 1. col. ult. ff. de Verb. obligat.* Tiraqvell. *dict. n.* 119. Hippol. *de Marsil. in repetit. Rubr. de probat. n.* 393.

XLVI.

34. TERTIUM succedit requisitum, † quod est æquivalentia rerum utrinq; donatarum: Nec enim valebit donatio geradæ antidoralis, si æstimatio ejus donum reciprocum superet, in eo nempè, quod superfluum & æquale non est, Andr. Goldbeck *dict. membr. 4. num.* 54.
35. Bocer. *de donat. cap. 13. n.* 23. † quia reciprocatio non habet, in quò pedem figat, ut hinc donatio in eo quod abundat, non potest non pro simplici haberi, quæ inter conjuges haut admittitur, *l. ex annuo. 15. ff. de donat. int. vir. & uxor. l. ex morte. 9. l. 10. & Auth. equalitas. C. de pact. convent.* Tiraqvell. *dict. loc. n.* 122. Salycet. *in l. 1. C. de donat. ante nupt.* Rauchb. *part. 2. quest. 11. n.* 16. † quare maritus ad restitutionem superflui in geradâ tenetur, nisi relictâ eâ, donum suum recipere velit, † quod arbitrio ipsius committendum judicarunt Scabini Lipsienses, *hisce formalibus pronunciantes ad requisitionem Christiani Zchammers, mens. Febr. Anno 1641.* Ist † eine Adelige Frau auff dem Lande/von welcher eure Frage meldet/ohne Leibes-Erben todes verfahren/ und hat ihren Ehejuckern an einem / dann ihre leibliche Schwester am andern Theil / benebens einer Erbschafft und stattlichen Gerade nach sich verlassen/worauff bemeldte Schwester die Gerade Stücken vermittelts eines beständigen *Inventarii* oder endlichen *Specification*/ von dem überlebenden Ehejucker gefordert/welcher aber dawider mit einer *donation*, dadurch ihme sein verstorbenes Eheweib ihre Gerade den 29. Octobr. Anno 1636. zugeeignet / sich zubehelfen gemeynet/gestalt er auch Abschrift solcher Übergabe *produciret.* Ob nun wol dieselbige unter den Lebendigen mit Zuziehung eines *Curatorn* auff Seiten der *donatricin*, wie auch nebens überreichung der

der Schlüssel/ und einer sonderbahren *Specification* Gerichtlichen geschehen/wogegen ihr der Ehejuncker zur *remuneration* eine *obligation* auff 800. Rthal: benebens den Vierjährigen Zinsen davon / *in continenti* verehret/ und also bey dieser *donatione antidorali*, die gebührenden *Solenniteten* meistentheils in acht genommen worden / Die weil aber dennoch unter der geschenckten Gerade und dafür *cedirten obligation* der 800. Rthal: beneben den Vierjährigen Zinsen/ ganz keine *equivalentz* und gleichheit / so doch in dergleichen *donationibus reciprocis* unter den Eheleuten hoch nötig/verhanden / in deme allein die Ketten / Armbändere/ Bildnisse/ Kleinodien und Umbhänge/ dem blossen goldte und gewichte nach / über 1500. Rthal: außtragen / darüber auch die Perlenen Ketten auff 800. Rthal: geschätzt/ die andern *pretiosa* an Halsbändern/ Ringen/ Edelsteinen/ Perlen/ so wol 24. gebett Betten / und in grosser anzahl befindliches Geräthe/ Schaffen / Brautwagen / und was unter Adelichen Personen zur Gerade gehörig/ sich auch auff ein sehr hohes belauffen / also / daß die geschenckte Gerade Stücke ohngefährlich in die 8000. Rthal: würdig/ und die gegenverehrte *obligation* der 800. Rthal: benebens dem Vierjährigen Zinsen vielmal übertreffen/ So mag dahero benientemte Ubergabe/ als eine *donatio gerade antidoralis* unter den Eheleuten allerdings nicht bestehen / sondern es ist der überlebende Ehemann seines verstorbenen Weibes Gerade / dero Schwester als der nächsten Mittel / vermittels eines richtigen *Inventarii* oder endlichen *Specification* außzuantworten schuldig / † Jedoch wird ihm seiner beliebung nach / entweder solche *obligation* der 800. Rthal: und Vierjährigen restirenden Zinsen wieder außgeantwortet / oder doch so viel Gerade Stücke / so dem werth nach selbige Summa erreichen / billich inne gelassen/ *B. R. W. Rectè omninò electio tribuitur marito, † quia est debitor ad restituendum obligatus, cui datur optio in alternativis, l. plerumq. 10. §. ult. ff. de jur. dot. l. si heredi plures. 5. ff. de condit. instit. l. 6. §. 1. ff. de jur. patronat. Anton. Fab. in Codic. lib. 4. tit. 24. defn. 13. n. 1. † Magna tamen solummodò inæqualitas vitiat actum reciproce donationis; non etiam modicus excessus qui parùm attenditur, nec † degenerat hinc statim actus antidoralis in simplicem donationem, dict. l. ex annuo. verb: si satis modicum est. Tiracvell, dict. verb. donatione largitus. n. 123. C. de revoc. donat. Boccr. dict.*

39.

40.

41.

42.

43. *dict. cap. 13. n. 24.* † quia modicum & nihil in jure æquivalentur, *cap. licet causam. 9. extr. de probat. Bald. in Auth. præterea. circa fin.*
44. *C. unde vir. & uxor.* † Quis verò modicus dicatur excessus, non tam ex donationis quantitate, quàm donatoris divitiis & dignitate judicandum arbitratur Tiraqvell. *dict. loc. n. 84.* quamvis & judicis arbitrium hæc exclusum non sit, † cui relictum censetur, quod jure definitum haut est, *l. 1. §. ult. ff. de jure deliber. Jason in l. jubere. n. 17. ff. de jurisd. Andr. Tiraqvell. de pæn. leg. temper. caus. 31. n. 34. Jac. Schult. in addis. ad Modest. Pistor. part. 3. quæst. 104. n. 9.*

XLVII.

46. **Q**UARTUM donationis geradæ antidoralis inter Conjuges requisitum in eâ acquiescit, † ut Curator in litem adhibeatur, quod quidè alias donationi rerum utensilium judiciali commune est, speciale tamen quoad donationem extrajudicialè, quam & sine Curatoris autoritate firmiter celebrari diximus *supr. hb. 40.* † At nunquã mulier haud interveniente Curatore marito geradam donare valet, Dan. Moller. *ad Const. Elect. 13. n. 11. part. 2. Andr. Goldb. dict. membr. 4. n. 91. Matth. Coler. part. 1. decis. 12. n. 39. Joc. Thoming. decis. 6. n. 1. & seqq.* † Nec enim Uxor cum Viro contrahere, aut ei donare quid potest, nisi interveniente Curatore, qui autoritatem actui præstat, Christoph. Zobel. *in differ. jur. civil. & Saxon. lib. 1. differ. 7. Dan. Moller. ad Const. Elect. 15. n. 51. part. 2. Matth. Wesenb. in parat. ff. de fundo dotal. n. 7.*
- 47.
- 48.
49. † Ex quo enim uxor post nuptias celebratas in potestatem & tutelam mariti sui transit, *Landr. lib. 3. art. 31.* non potest cum ipso ceu tutore suo absque aliò Curatore quicquam agere aut ei donare, *§. ult. inst. de autoritat. tutor. l. 5. ff. eod. tit.*

XLIIIX.

50. Hisce requisitis probè observatis, † valida habetur donatio geradæ antidoralis inter conjuges: nec est, ut de aliis sint solliciti; quare nec insinuatione judiciali opus erit, quando bona utensilia quingentos exceßerint solidos sive ducatos; † quod & in omni aliâ donatione reciproca sive remuneratoriâ obtinet, Oldrad. *Consil. 139. Dec. consil. 202. col. 4. vers. non omitto tamen. Henr. Bocer. de donat. cap. 12. n. 12. Guido Papa singul. 400.* † scilicet, quia ejusmodi donatio, proprietatis non est, *l. Aquilius. 27. ff. de donat. Andr. Gail lib. 2. observat. 39.*

n. 24

n. 24. Jul. Clar. dict. §. donatio. quest. 3. ergo nec ei omnes donatio-
num qualitates accommodandæ, Johan. Schneidwin. dict. §. 2. n. 36.
inst. de donat. † Consequens hisce, quod nec venditio geradæ conju-
gibus interdicta, nec ad commemorata donationis antidotalis so-
lennia sit adstricta, † Nullibi enim prohibetur Uxor geradâ vendere
suo marito, Curatoris modò autoritas accesserit, Landr. lib. 1. art. 31.
§ art. 45. lib. 3. art. 45. Andr. Rauchb. part. 1. quest. 32. in pr. Jacob.
Thoming. decis. 6. num. 2. † at quod prohibitum non est, censetur
permissum, l. nec non. ff. ex quib. caus. major. l. mutus. ff. de procurat.
† Cumq; conjuges emere invicem & vendere, societatem contrahe-
re, mutuo dare, pignorarè, permutare, & deniq; omnis generis ne-
gotia tractare & celebrare possint, non secus ac quivis extranei, solâ
donatione remotâ. l. Aurelius. §. ult. ff. de liber. legat. l. si Vir uxori.
ff. de prescript. verb. l. quod autem. §. si uxor. l. si mulier. ff. de donat. int.
vir. & uxor. † quid causæ esset, ut venditio geradæ exciperetur? Dan.
Moller. ad Const. Elect. 13. n. 13. p. 2. Andr. Goldb. dict. membr. 4. n. 61.
Quod tamen limitatum velimus, si venditio † fiat in fraudem legis
& animo donandi, arg. l. vir uxori. ff. ad SCtum. Vellejan. & l. si quis
donationis. 38. in fin. ff. de contr. emt. quod tamen non præsumitur,
sed probari debet, Bald. in l. quod autem. §. si tibi maritus. ff. de donat.
int. vir. & uxor. † licet gerada minori pretio, quàm revera valebat,
fuerit marito vendita, l. si sponus. §. circa venditionē. 5. ff. de donat. int.
vir. & uxor. Goldb. dict. membr. 4. n. 79. Etsi enim id quod verû excedit
pretium; donatum censetur, l. 1. ff. si quid. in fraud. patron. † attamen
donum hoc quia pretii non geradæ est, morte confirmatur perindè
ut quævis alia donatio (modò non sit geradæ) inter conjuges ce-
lebrata, l. cum hic status. 32. ubi Bartol. & Dd. ff. de donat. inter vir.
& uxorem.

CAP. VI.

Quis donationis geradæ effectus?

XLIX.

Restat ut effectum donationis geradæ dispiciamus, qui duplex verè
 est & diversus; Acquisitio nimirum geradæ, & ejudem amissio: illa
 donatarium, hæc donatricem concernit. Quamprimùm enim tra-

2. dicitur gerada donatario, † fieri haud potest, ut non transferatur in ipsum geradae dominium, §. *per traditionem*, 40. *inst. de rer. divis. l. quâ ratione. 9. §. haec quoque res. 3. ff. de acquir. rer. domin.* Atqui sine traditione donatio non perficitur, *supra tb. 32. & 38.* ut hinc benè inter modos dominium acquirendi referatur. † Ex quò donatario competit Rei vindicatio, non modò adversus iniquum rerum geradicarum detentorem, sed etiam contra ipsam donatricem, si forsàn unam vel aliam rem ad bona utensilia pertinentem, factâ donatione per traditionem fictam, retinuerit, aut post actum donationis denuò acqviserit, directâ eâ ad res futuras: nec enim quicquam obstat, quò minùs gerada etiam futura donari possit, ex regulâ communi, quæ donatione futurarû admittit, *l. 9. §. 1. ff. de donat. l. 3. C. eod.* quâ tamdiu standû, donec quoad geradâ probetur exceptio; † Quò & facit *Gloss. latin. lib. 1. Landr. art. 27.* ubi dicitur, posse mulierem per donationem inter vivos, res omnes ad geradam pertinentes, quas vel tunc possidet, vel ad quas jus aliquod habet, alienare, *l. ab eâ parte. ff. de probat. cap. ult. extr. de restit. spoliat.* Cagnol. *in l. 2. n. 185. C. de pact. int. emt. & vend.* Bald. *in l. si tutor. 6. in fin. C. de serv. ping. dat manumiss.* quæ verba sic explicat. Goldbeck, ut per verba: † *Quas tunc possidet*, res præsentis vel quæsitæ; per verba verò: *ad quas jus aliquod habet*, res futuræ vel quærendæ indigentur, *d. Et. cap. 7. memb. 2. n. 9.* sed hoc ita, si expressa in donatione geradae rerum futurarum facta fuerit mentio: † Cæteròqvin sub verbis universalibus res post factam donationem quæsitæ haud comprehenduntur, Bartol. & Dd. *in l. stipulatio hoc modo. ff. de Verb. obligat.* Jul. Clar. *dict. §. donatio, quæst. 19. n. 4.* Goldb. *dict. membr. 2. n. 43.*

L.

3. Nanciscitur ergò donatarius ex factâ donatione, rerum geradicarum dominium: idq; firmum ac perpetuum, si aliud expressè haud actum fuerit à donatrice; quæ donationi temperamentum ac conditionem addere haud prohibetur, † veluti ut donatarius geradam retrodonet donatrici, si nupserit, vel forsàn ægrota reconvaluerit. Quæ conditio neutiquàm vitiat donationem, *l. 2. C. de donat. quæ sub mod. vel condit. vel cert. temp. confic.* † idq; tanto minùs, quanto propiùs donatio ejusmodi, sub conditione de retrodonando inita, accedit

dit ad donationem remuneratorem, quæ ceu impropria, non astra-
cta est regulis ac legibus aliarum donationum, *l. Aquilius. ff. de donat.*
† fit namq; cum onere, eâq; spe, ut tantum recipiat donator, quan-
tum donat, *Jul. Clar. dict. §. donatio. quest. 2.* Andr. Gail *lib. 2. ob-*
servat. 40. n. 7. † Cumq; in emtione venditione subsistat pactum de
retrovendendo, quô Venditori datur facultas rem venditam redi-
mendi, exercendo legem revenditionis contractui adjectam, *l. 2. C. de*
pact. int. emt. & vendit. Andr. Rauchb. *part. 2. quest. 19. n. 1.* non certè
causam advertere possumus, quæ in donatione pactum de retrodo-
nando irritum reddat; † neutrum enim naturæ ac qualitati actûs
& negotii adversatur: neutrum possessorem in jure suo, quousq;ve
possidet, turbat, *Dd. in dict. l. 2. Rauch, dict. quest. 19. n. 9.* Francisc.
Mantica de tacit. & ambig. convent. lib. 13. tit. 48. n. 1. † Eoq; pacto
non parùm videtur consultum mulieribus, metu mortis imminen-
tis geradam suam donantibus ei, cui benè volunt, ne si fortè recon-
valescant, de geradâ amisâ causam conqverendi habeant; quam
cautelam hinc notatu planè dignam judicamus. † Nisi quis illam
propterea impugnare ausit, quod pactum de revocando inutilem,
planè & nullam reddat donationem inter vivos, quæ sui naturâ est
irrevocabilis, *l. Aristo. 18. in pr. & ibi Bartol. ff. de donat.* *Jul. Clar. dict.*
§. donatio. quest. 5. n. 3. *Jacob. Menoch. lib. 3. presunt. 15. n. 25.* *Francisc.*
Vivius decis. 434. n. 12. & 13. sed errat † quicumq; pactum de re-
trodonando confundit cum pacto de revocando. Ex quo enim re-
vocatio donationem semel factam rescindit & annihilat, to-
tumq; negotium in pristinum statum reddit; non potest non pa-
ctum de revocando ei adversari, *Bartol. citat. loc.* † At pactum de
retrodonando donationem non alterat, nec infirmat, sed saltem
donatarium ad novam constringit donationem, hõc q; ipsõ prio-
rem donationem potiùs confirmat, quàm annihilat, quâ non
subsistente, haud opus esset retrodonatione, perinde ut in re-
trovenditione fieri videmus. † Nequaquam ergò à pacto
de revocando ad pactum de retrodonando argumentari li-
cet. Estq; illud propterea invisum, quia invito donatario jus
ei semel quæsitum auferit; Hoc autem non nisi consentiente
ipsõ, & ex spontaneâ conventionem effectum sortitur, † ut sic dona-
tarius nil nisi factum proprium, quod in pactum consenserit, deplora-
re pos-

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

re possit, cui tamen ex postfacto contravenire fas ipsi haut est, *l. jurisgentium. 7. §. 7. ff. de pact.*

L I.

20. Annullatur etiam effectus donationis quoad dominium donatario acquisitum, † ex ejusdem ingratitudine, ob quam non minus gerada ac quævis res alia donata potest revocari, *§. alia autē. 2. vers. sciendum est tamen. Inst. de donat. l. ult. C. de revocand. donat.* modò causa ingratitudinis † justa ac sufficiens adsit, quæ nempe *in dict. ult.* reperitur expressa, veluti colligere est ex verbis sanctionis Justinianæ, quæ ita habent: *Ex his enim tantummodò causis donationes factas everti concedimus &c.* quò & idem respexit Justinianus *in dict. §. 2. ibi: Certis ex causis &c.* Propositum nempe fuit † Imperatori, certas quasdam causas definire, ob quas donationem revocare liceret, cæterasq; excludere; adeoq; nec similes nec majores erunt admittendæ, ut benè tradunt Salycet, *in dict. l. ult.* Joh. Schneidwin, *ad dict. vers. sciendum. n. 6. & ibi Harppr. num. 157. instit. de donat.* licet aliter sentiant vulgò Dd. Anton. Gometz, *tom. 2. variar. resol. cap. 4. n. 14.* Jul. Clar. *dict. §. donatio. quæst. 21. n. 2.* Jacob. Menoch, *de arbitr. jud. quæst. lib. 2. cent. 2. cas. 130. n. 3.* Reinh. Bachov, *in animadv. ad Treutler. vol. 2. disp. 19. tb. 7. lit. d.*
- 21.
- 22.

L II.

23. Non minùs † quoq; annihilat effectum donationis geradæ supervenientia filiarum, ex quâ ipso jure expirat & revocatur donatio; Quod juris in quâvis obtinet donatione, *l. si unquam. 8. C. de revocand. donat.* † quæ licet de solò patronò donatore, & libertò donatariò disertè loquatur, rectissimè tamen ex rationis identitate extenditur ad quemcunq; donatorem liberos non habentem, † quia nemo præsumitur proprio sanguini extraneos anteferre voluisse, *arg. l. cum avus. 102. ff. de condit. & demonstr. l. generaliter. 6. §. 1. C. de inst. & substit. l. cum acutissimi. 30. C. de fidei commiss.* Joh. Schneidwin, *in §. 2. vers. sciendum. num. 8. instit. de donat.* Henr. Boer. *de donat. cap. 3. num. 110.* Anton. Gometz, *2. variar. resolut. 4.* Herman. Vultej, *ad dict. §. 2. num. 7. & ibid. Harpprecht. num. 184. instit. de donat.* Jul. Clar. *dict. §. donatio. quæst. 22. n. 1.* Andr. Tiraqvell. *in dict. l. si unquam. verb. libertus. num. 41. & seqq.* † Quidni ergò etiam geradæ
- 24.
- 25.
- 26.

radæ donatio ex supervenientiâ filiarum poterit revocari? Estq; re-
 vocatio hæc longè favorabilior, quàm ex causâ ingratitudinis, † quia
 sit ipso jure, *l. 8. in verb. revertatur. ubi* Dion. Gothofred. & Donell.
 Jul. Clar. *dict. verb. donatio. quest. 23. num. 8.* quare licet donatrix
 tacuerit, eâ tamen defunctâ, † geradam filia repetere valet, secun-
 dùm tradita Baldi & Salicet. *ad dict. l. si unquam. 8. C. de revocand.*
donat. Anton. Fab. *in Codic. lib. 8. tit. 36. de fin. 14. num. 3.* Quin et si
 donatrix tempore donationis jam filias habeat superstites, † ex a-
 liarum tamen supervenientiâ, res geradicas vendicari posse, existi-
 mat Jul. Clar. *dict. quest. 22. num. 3.* Non sine ratione juris: modò
 non indifferenter huic assertioni inhæreamus, † nec judicantis ar-
 bitrium excludamus, *arg. l. voluntatis. 7. C. de fideicommiss. l. 1. §. 1.*
ff. ad SCtum Turpill. l. ordine. 15. ff. ad municip. Hoc autem certum,
 quod † donatio geradæ antidotalis sive reciproca hæc ex causâ non
 revocetur, sicuti nec aliâs donationi remuneratoriæ, liberorum su-
 pervenientia obest, Johan. Schneidwin, *in dict. §. 2. vers. sciendum.*
num. 11. Jul. Clar. *quest. 21. num. 4.* Jason, *lib. 2. consil. 154. num. 2. in fin.*
 † quia longè aliud est beneficium dare, aliud reddere, *l. sed etsi. 25.*
§. consuluit. ff. de petit. heredit. & donatio quatenus accepti beneficii
ratio causam remunerationis admittit, vera donatio non est, l. Aqvi-
lius. 27. ff. de donat. Jul. Clar. *dict. loc. n. 4.*

LIII.

Quoad donatricem verò † effectus donationis in amissione
 rerum geradicarum consistit: quantum enim per donationem hanc
 donatario accedit, tantum vice versâ decedit donatrici; & uti ille
 acquirat dominium geradæ, ita hæc id amittit, & simul cum domi-
 nio usum, nisi eum verbis expressis † ad vitam sibi reservaverit, quod
 procul dubio facere potest, *Constit. Elect. 14. part. 2. in fin. ibi: Und*
in allen diesen Fällen / mag die donatrix ihr den Usus und Gebrauch
auff ihr Leben vorbehalten / welches also geschehen kan / daß nach der
tradition der donatarius ihr die donirten Stücke oder die Schlüssel
darzu wieder zustelle / Andr. Goldbeck de jur. gerad. cap. 7. membr. 1.
num. 8. & membr. 3. num. 77. † Quin & vix aliter hodiè gerada do-
 nari solet, quàm sub reservatione usûs ad vitam, quod nec à jure ci-

H

vili

- vili alienum, quo donatoribus facultatem hanc novimus datam,
l. quisquis. l. si quis. argentura. §. sed siquidem. C. de donat. l. Seja.
 36. *in pr. ff. de mort. caus. donat.* † Quamvis autem communi ferè lo-
 quendi usu obtinuerit, ut mulier sub prædictâ conditione geradam
 donans, usumfructum ejus sibi dicatur reservare, minus propriè ta-
 37. men hoc fit, nec fructuum nomine quicquam capere licet ex gera-
 dâ. † Rectius verò usus rerum geradicarum donatrici reservatur, qui
 38. scilicet in tanto consistit emolumento, quantum utenti ad quoti-
 dianum usum sufficit, *l. plenum. 12. §. 1. ff. de usu & habitat.* † Nec
 proprius vestimentorum, in quibus gerada potissimum consistit,
 datur ususfructus, sed improprius, cautione præstitâ ex SCto, §.
constituitur. 2. instit. de usufr. quæ basis & fundamentum ejus ha-
 betur, *l. 2. l. 4. l. 5. §. 14. l. 6. & seqq. ff. de usufr. ear. rer.* de quâ tamen
 39. in donatione rerum utensilium experientia parum docet; † Ac licet
 usuarius quoq; satisfacere cogatur, se usurum re boni viri arbitra-
 tu, ita ut illam non reddat deteriorem, neq; immutet, *l. huic. stipu-*
 40. *& habitat.* † Incivile tamen esset, cautionem exigere à donatrice,
 quæ ex liberalitate beneficium contulit, *l. ad res donatas. 62. ff. de e-*
 41. *dilit. edict. l. divus pius. 28. ff. de reg. jur.* † Obtinuit hinc ergò ut
 in casu donationis satisfactio cesset, *Gloss. in dict. l. si quis argentum.*
verb. estimatione. C. de donat. Octav. Cacher. *decis. 153.* Anton. He-
 ring. *de fidejuss. cap. 5. num. 208.* Pinell. *ad l. 1. part. 2. num. 80. de C. bon.*
 42. *matern.* † quo jure etiam utimur in donatione geradæ, Rosa *ad*
Dan. Moller. in Constit. Elect. 14. n. 5. Goldb. *dict. membr. 3. n. 97.*

C O R O L L A R I A.

I.

Lecti in diversorio publico Gerada non accensentur.

II.

Clericus Matri in Geradâ succedit, non etiam filia aut sorori, multo minus Uxori prædefunctæ.

III, Notz

III.

*Non obstat Statutum Lipsiense geradam superstiti marito
deferens, quominus sponsa in præjudicium sponsi, ceu futuri
mariti distrabere eam valeat. Per testamentum verò sponsa
successio in reliquis mobilibus, haud adimitur futuro marito.*

IV.

*Cognata quæ simul hæres est defunctæ mulieris jure retor-
tionis haud obstante petit geradam, licet commoretur in loco
quò usitata non est gerada.*

V.

*Æs alienum mariti Vidua ne quidem in subsidium de ge-
radâ solvere tenetur licet ejus nomine fuerit contractum.*

SOLI DEO GLORIA.

A Tqui hoc præsidium sexûs seqvioris, & omne,
Quicquid habet Conjux, ampla Gerada rapit.
Inde fit ut cristas tollant, ut Sceptra Mariti
Protinùs Uxores sollicitare velint.
Ambitio ipsarum venalem invaderet Orbem,
Et vel ad exitium quæreret ire suum.
Callida nî vires ipsâs Natura negaret,
Inq; Viri obseqvium foemina nata foret.
Dulce est in Dominæ labiis, tenerisq; lacertis
Errare; at nummis quàm grave constat idem.
Sed tamen ex voto fuerat redimenda voluptas,
Hinc Dominæ ad nutum tota Gerada cadit.
Pandite nunc vestras HERMANNO adstante Geradas,
Uxores, vestro consulit ille bono.
At Tibi, dum nodos est legum ænigmata solvis,
Gratulor, & Laudis nomina magna precor.

fac. in honorem

Eximii Domini Respondentis

Casparus Zieglerus.

Handwritten text in blue ink at the top of the page, possibly a title or reference number.

IV
Faint, illegible text in the middle section of the page.

V
Faint, illegible text in the middle section of the page.

SONNEN GLORIA

Main body of faint, illegible text, likely a musical score or lyrics, separated by a horizontal line.

Handwritten text at the bottom left, possibly a signature or name.

Handwritten text at the bottom center, possibly a signature or name.

Handwritten text at the bottom right, possibly a signature or name.

Reginam secu
man.gallic.lib.

10. Magis† fave
ob imbecillita
ratoris accesse
sive soluta, Vi
11. standi legitim
gere, donare, v
recht lib.1. art.
lib.3. Const. Ele
12. firma sit muli
vis juramentu
dict. cap. 11. n. 20
son mary. Glos
13. † quod autori
stantiali, And
actum est pro
decis. 67. n. 21. a
14. l. non dubiu 5. 6
dit actui super
dit, Udalr. Za
Cacheran. dec.
cas. 16. n. 10. Tir
15. † Licet ipsam
ligionis conte
Deo obstricta
75. vers. 12. Nur
506. n. 14. Paris.
n. 40. ff. de verb.
16. Plenissimo
sionibus est pr
17. duplicatum e
tenis decem a
tes, Const. Ele

pin. de Do-
arū nexu eas
nsensus Cu-
nt maritatae
oi personam
quicquam a-
entur, Land-
a art. 30. n. 4.
adeò, ut nec
† quantum-
oh. Zanger.
a pouvoir de
. 105. quippe
iliebris sub-
sâ, quicquid
Coler. part. 1.
od nullū est?
enim id ad-
et velexten-
secut. Octav.
art. 4. cent. 1.
revoc. donat.
idq; sine Re-
. n. 2. per hoc
um, Psalm.
Natta consil.
dividuntur.
co in succes-
um fructum
singulis cen-
â agnoscer-
pr. § num. 1.
Henr.

